Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 290. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 31-го ЖОВТНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 290. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, OCTOBER 31, 1952. VOL. LX.

ПРОТИ ПОНЕВІРЯННЯ МАЙБУТНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА

З нагоди промови сен. Джозефа МекКарті з Вісконсін, виголошеної на обіді в Шікаґо, в якій попереджав, що він „знищить ґуб. Стівенсона", тобто демократичного кандидата на президента Злучених Держав, появилося багато коментарів у щоденній пресі, з гострим засудом цієї промови тому, що сенатор тільки закидав, а не подав фактів для пітримки закидів. Волтер Ліпман, публіцист республіканського щоденника „Ню Йорк Геральд Трибюн" вписує, що сенатор обтяв багато місць з своєї промови, рахуючися з цим, що ні преса ні радіовисильні станції їх не помістять тому, що він не подає доказів, а закиди без доказів можуть стати предметом судових розправ. При цій нагоді Ліпман звертає увагу на невмісність різнородних закидів проти Стівенсона, коли він уже раз кандидував на губернатора стейту Ілиной і вийшов переможно, бо вже тоді піднесено проти нього найрізнородніші закиди й обвинувачення тимбільше, що він кандидував проти республіканської більшости. Дальше пише Ліпман таку заввагу:

„Теперішня кампанія може не така брудна, як була в 1928 р., одначе, з уваги на часи, які переживаємо, таки забрудна. Ми чули, як президент інсинуував, що переможець над Гітлером м'яко висловлюється проти гітлерівської й расової доктрин. Ми чули теж, що оригінальний і клясичний губернатор з Ілиной повинен дістати палицею від Джова МекКарті, щоб зробити з нього доброго американця. Що, на всі святощі, сталося з нами? Що ми такого вдіяли, щоб наше прилюдне життя було так обезчещуване, так принижуване? Один з тих людей буде президентом Злучених Держав. Чи ж то годиться, щоб на шляху до найвищого уряду такий чоловік зазнав усякого пониження і мусів обороняти не свої політичні переконання, але саму честь своєї душі?"

Конґрес вирішуватиме закон про іміґрацію

Вашинґтон. — Президентська Комісія Іміґрації і Натуралізації, що займається дослідженням думок про іміґраційний закон МекКарана-Волтера, закінчила переслухання 400 свідків. Закон цей відразу спіткався був з гострим засудом численних членів Конґресу і президента, який наложив на нього своє „вето", одначе був переголосував. Допит свідків виявив багато суттєвих закидів проти нового закону, що незадовто має вже увійти в життя, — отож справа ця стане знову предметом розгляду нового конґресу, який збереться 3 січня 1953 року. З кожних 100 допитуваних свідків 90 до 95 осіб висловились проти закону МекКарана-Волтера в цілому, або в деяких його пунктах. Особливо нищівні свідчення про новий закон подав директор Національної Католицької Добробутньої Конференції, Брас Молер. Інший компетентний свідок, Річард Акаґі, з Ліґи японсько-американських горожан, підкреслив, що цей закон привертає дискримінацію, що вдаряє по східніх народах. Джон В. Ґібсон, бувший директор Д. П. висловився за закон, який допустив би ще 300,000 втікачів до ЗДА, поза нормальною квотою, під час наступних трьох років. Джеймс Фінакен, представник Ради Запобігання Війні, ствердив, що ЗДА можуть прийняти, з великою користю для себе, в найближчому часі 750,000 іміґрантів.

Передбачують зниження допомоги чужинним країнам

Вашинґтон. — Урядовці приготовили звіт для наступного резидента, на підставі якого він мав би заплянувати обмеження американської допомоги чужинним країнам. Одначе вони попереджують, що документи, які будуть предложені, містять арґументи за потребу дальшої повної допомоги для протикомуністичних націй. Вони теж остерігають, що, коли б новий президент не обтяв допомоги на військові видатки тепер, то вони будуть тривати найменше ще два роки. Звіт згадує ще, що европейці вже змучені відношенням „багатого дядька до бідного кузина", яке можна було завважати в постачанні допомоги з Америки минулими роками. Вони думають, що така поведінка шкодить їхнім країнам. Деякі европейські уряди були виставлені на закиди некомуністичних партій меншин на такій підставі, що партії при владі забагато рахують на американську допомогу. Такий крик підносили давніше тільки комуністи, а тепер його підняли інші групи. У Вашинґтоні приймається переконання, що такі закиди повстають в налідок відчування приниження у відношенні до закордону. Щоб виминути таке почуття, европейські фінансові знавці думають над способами між-аліянтського товарообміну, щоб через нього можна виминути прохання за безпосередню допомогу.

АЙЗЕНГАВЕР КАЖЕ, ЩО НЕ МАЄ „ЖАДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ"

У своїх промовах в повіті Вестчестер, коло Ню Йорку, республіканський кандидат на президента ген. Двайт Д. Айзенгавер, заявляв кількома наворотами, що він залишився цією самою людиною, що був у червні, коли згодився стати кандидатом на президента; що він був таким самим, коли був обраний кандидатом на конвенції в Шікаґо і що він той самий тепер, а саме „кандидат без умови з ніким і без жадних зобов'язань, хіба супроти мого сумління й супроти американського народу". Айзенгавер переїхав біля 50 миль, проводячи передвиборчу кампанію, наповнену промовами в двох повітах, включаючи і повіт Бронкс, де його промови слухало 11,000 людей. Він пригадував ще раз про свій намір їхати до Кореї після вибору президентом. „Подорож до Кореї необхідна для плянування", щоб американські босві сили стали „великою рухомою резервою вільного світу і для постачання підтримки як на суші так і на морю, де це буде потрібне". Генерал заявив теж, що треба „переробити несправедливі постанови іміґраційного закону МекКарана, щоб виелімінувати з нього фанатизм". У промові в Йонкерс, Айзенгавер прочитав лист, який він дістав від ген. Джеймса А. Ван Фліта з Кореї, в якому сказано, що південно-корейська армія находиться в сумлінному стані „яблочного пирога".

АЙЗЕНГАВЕР МІЖ УКРАЇНЦЯМИ

Минулого тижня в готелю Комодор в Ню Йорку відбулася зустріч ген. Двайта Айзенгавера, республіканського кандидата на президента, з поодинокими національностевими групами, на якій була численно заступлена теж українська група. На фото: ген. Айзенгавер з українською групою. Біля Айзенгавера Д. Галичин (зліва), голова Українського Відділу в Красвому Комітеті Республіканської Партії і адв. М. Пізнак (зправа), голова стейтового Українського Республіканського Комітету.

Демократи критикують корейські пляни Айзенгавера

През. Труман, у своїй промові на обіді в Шікаґо в середу ввечорі, критично віднісся до пляну республіканського кандидата на президента, ген. Двайта Д. Айзенгавера, про поїздку до Кореї для приспішення кінця війни. Труман сказав, що генерал не може придумати чогось кращого ніж теперішні об'єднані генеральні штаби. „Хто займає становище й говорить як надлюдина („суперман") допускається обману" — твердив президент. Для вияснення, чому корейська справа опинилася в такому стані, як тепер, Труман вказав на труднощі при вирішуванні політики супроти Кореї. Були такі три пляни, твердив президент: „1. Розбудувати більшу підтримку від Об'єднаних Націй, що ми й робимо. 2. Вишколити й озброїти більше корейських вояків, як ми це тепер робимо. 3. Зробити всякий натиск, щоб довести до гонорового перемир'я, а ми це теж робимо". В додатку, заявив Труман, „ми не здамося і не заберемося з Кореї", бо це було б негонорове і небезпечне. Ми послабили б наші дружні стосунки з вільними країнами і виставили себе самих на небезпеку".

Демократичний кандидат на президента, Адлей Е. Стівенсон, у своїй промові в Конвенційній Залі в Филаделфії, виголошеній в середу до 19,000 осіб, сказав, що генерал „грає в політику з миром", коли „цинічно змагає до здобуття голосів" тим, що обіцює їхати до Кореї. Стівенсон каже, що цю думку піддав Айзенгаверові в Дітройті Еммет Гюз, старший редактор журналу „Лайф", який пише його передвиборчі промови. „Такі цинічні видумки в пошукуванні за голосами ані не розв'яжуть наших проблем, ані не принесуть перемоги при виборах" — сказав Стівенсон.

„Голос Америки" передасть вислід виборів 46 мовами

Ню Йорк. — У вівторок вночі і в середу рано, радіопрограма „Голосу Америки" буде передавати всьому світові вісті про вислід виборів на президента. Буде це найповніше розголошення через радіо американської події, яке досі зроблено колинебудь, як запевняють урядовці „Голосу", бо вислід виборів буде переданий 46 мовами. Европа, Латинська Америка, Близький, Середній і Далекий Схід будуть охоплені цією сіткою. Плян складений так що вже в 7 годині ввечорі у вівторок, почне радіовисильня передачу вістей, при чому спеціяльну увагу звернеться на країни поза Залізною Заслоною і на людей, що вживають англійської мови, яких число нараховують на пів більйона. Штаб радієвих розголошувачів складається з 300 осіб. Між ними є репортери, техніки й спеціяльні кореспонденти. Всі вони помагають при збиранні й розголошенні матеріялу. У будинку, де приміщений „Голос Америки", тобто при Бродвей і 57 вулиці, зосереджено всі можливі пресові комунікаційні засоби. В англійській мові будуть передавати огляди по п'ять мінут кожної години про загальні підсумки, отже й про конґресові вибори, а що пів години про голосування на кандидатів на президента. У різних країнах вісті будуть перебрані місцевими радієвими станціями, а до країн поза Залізну Заслону будуть передавані американськими далекосяжними висильнями. Між мовами, якими будуть передавані ці вістки, згадані такі мови: німецька, італійська, французька, українська, російська, польська, чеська, мадярська, румунська, болгарська, еспанська, португальська, фінська, перська, азербайджанська, грецька, турецька, арабська, гебрейська, альбанська, татарська, вірменська, сербо-хорватська, туркестанська, гіндуська, урдійська, корейська, японська, бурмеська, маляйська, вієтнамська, сіямська, індонезька, мандаринська і кантонська.

Америка продовжує акцію проти своїх комуністів в штабі О.Н.

Об'єднані Нації, Н. Й. — Американська делеґація в Об'єднаних Націях має доручення з державного департаменту звернутися до Генеральної Асамблеї, щоб та признала генеральному секретареві Тріґве Лі право звільняти з праці в штабі цієї міжнародної організації американських громадян комуністичних переконань або комуністичних організаційних зв'язків. Правні дорадники державного департаменту відбувають тепер наради з Тріґве Лі та його головними помічниками, оформлюючи відповідний правильник, на підставі якого Тріґве Лі матиме право викинути з праці в штабі Об'єднаних Націй всіх американських комуністів. Окрема резолюція в тій справі буде внесена на наради адміністративного і бюджетового комітету Генеральної Асамблеї. Державний департамент почав свою акцію проти американських комуністів, затруднених в Об'єднаних Націях, після того, як 12 таких американських комуністів, затруднених в Об'єднаних Націях, відмовились від свідчень перед сенатською комісією в Ню Йорку.

ЩЕ ОДИН ЕПИСКОП ПОМЕР ПІД ЧЕРВОНИМ РЕЖИМОМ У КИТАЇ

Оссінінґ, Н. Й. — Римо-католицький єпископ Патрик Дж. Бирнс, якого Ватикан вислав був як апостольського делеґата до Кореї, а який пропав від часу наїзду комуністів на Сеул, проголошений як небіжчик, як про це наспіли вісті з Ватикану до манастиря місійної Конґреґації Святішого Серця в Мерінол, положеного в цій околиці. Єпископ Бирнс це уродженець стейту Вашинґтон. Його секретар, о. Вільям Бут, каже, що єпископ залишився в Сеул, коли комуністи наїхали на це місто, хоч перед тим наказав усім іншим місійним священикам забратися на південь. Ім'я секретаря появилося на списку полонених, який передано Об'єднаним Націям під час переговорів в справі перемир'я.

В ЕВРОПІ СТВОРЕНО НОВИЙ „КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР АНТИБОЛЬШЕВИЦЬКОЇ БОРОТЬБИ"

ЦЕНТР, ЩО Є ЕВРОПЕЙСЬКИМ ВІДПОВІДНИКОМ „АМЕРИКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ РОСІЇ" ТА МАЄ АМЕРИКАНСЬКУ ПІДТРИМКУ, СТВОРИЛИ ПРЕДСТАВНИКИ ЧОТИРЬОХ РОСІЙСЬКИХ І П'ЯТЬОХ ІНШИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП, АЛЕ БЕЗ УКРАЇНЦІВ.

Мюнхен, Німеччина. — Дня 16-го жовтня тут відбулася конференція представників чотирьох російських і п'ятьох інших національних еміґраційних груп, які репрезентують народи, що живуть на території Совєтського Союзу. У висліді цеї конференції рішено створити так званий „Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби", що буде европейським відповідником Американського Комітету для Визволення Народів Росії та матиме відповідну американську підтримку. До нового Центру не ввійшли українські представники, хоч в цій справі відбулись численні переговори і заходи. Українці відмовляються від участи в тому Центрі з уваги на його статут. В офіціяльному повідомленні про створення того Центру, опублікованому в газеті „Русская Идея" ч. 21 з 25-го жовтня 1952 р. сказано:

„Уповноважені представники чотирьох російських політичних організацій (Ліґа Боротьби за Народну Свободу, Російський Народний Рух, Союз Боротьби за Визволення Народів Росії, Союз Боротьби за Волю Росії) та п'ятьох організацій національних еміґрацій із СССР (Грузинська Національна Рада, Комітет Азербайджанського Національного Об'єднання, Об'єднання Вірменських Борців за Волю, Північно-Кавказьке Національне Об'єднання „СКАНО" і Туркестанський Національно-Визвольний Комітет „ТЮРКЕЛИ"), зібравшись на конференцію в Мюнхені, 16-го жовтня 1952 року, постановили створити Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби. Цей Координаційний Комітет являється узгідненням дій вищеназваних організацій в боротьбі проти антинародної диктатури. Його ціль — визволення від комуністичної диктатури народів, які замешкують сьогодішній СССР, та встановлення на його території демократичного ладу, що відповідав би бажанням тих народів. Створення Координаційного Центру являється громадною перемогою демократичної думки в російській і національних еміґраціях з СССР. Воно представляє собою торжество принципу, що з остаточною ліквідацією комуністичної диктатури в СССР, всі питання майбутнього народів, які сьогодні замешкують територію Совєтського Союзу, можуть бути вирішені тільки самими тими народами, згідно з їхньою волею та без будь-якого встрявання іззовні.

Дев'ять вищезгаданих організацій розглядають створення Координаційного Центру, як істотний засновок для можливости постання у майбутньому єдиного політичного центру. Попередня спільна праця у вирішенні практичних питань боротьби з комуністичною диктатурою створила атмосферу зрозуміння і взаємного довір'я поміж організаціями, що складали табір боротьби за свободу народів Росії та національними організаціями, що провадять боротьбу за волю своїх народів, ствердивши, таким чином, реальність створення у майбутньому ширшого і тіснішого єдиного антибольшевицького демократичного фронту.

Інші російські демократичні організації та організації національних демократичних еміґрацій з СССР, що признають загальні твердження, політичну плятформу і організаційні основи Центру, виложені в підписаним 16 жовтня 1952 року його статуті, закликаються прилучитися до Координаційного Центру Антибольшевицької Боротьби.

Угруповання, що прямують відновити дореволюційний лад в Росії або встановити той чи іншої форми тоталітарну диктатуру, а також ті, що провадять пропаґанду національної ненависти або заперечують засновок народного волевиявлення при вирішенні національного питання, не можуть бути членами Координаційного Центру.

Створення Координаційного Центру у тісній співпраці з Американським Комітетом Звільнення Народів Росії є перший крок для влучення визвольних сил закордону в загальний антикомуністичний фронт демократичних сил світу.

Конференція виділила Центральне Бюро в складі десятьох осіб.

Статут Координаційного Центру

Рівночасно з проголошенням офіціяльного повідомлення про створення Координаційного Центру, проголошено його статут, в якому сказано:

(Закінчення на стор. 5-тій)

У. Н. РАДА НЕ БАЧИТЬ МОЖЛИВОСТЕЙ ПРИСТУПИТИ ДО ЦЕНТРУ

З поінформованих джерел довідуємося, що в днях від 20 до 24-го жовтня відбулись наради Президії і Виконного Органу Української Національної Ради, на яких обговорювано й можливість української співпраці з новоствореним Координаційним Центром. Розглянувши статут Центру, УНРада не могла знайти будь-яких можливостей української участи в згаданому Центрі. Офіціяльного потвердження цеї вістки ще немає.

ВИШИНСЬКИЙ ПРОПОНУЄ НОВУ КОМІСІЮ О.Н. ДЛЯ СПРАВИ КОРЕЇ

АЧЕСОН ВІДКИДАЄ СОВЄТСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ, ЯК „ТИСЯЧНЕ ПОВТОРЕННЯ" ДОТЕПЕРІШНЬОГО

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєтський міністр закордонних справ Андрей Вишинський виголошуючи вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї очікувану промову, запропонував, щоб Генеральна Асамблея створила нову комісію Об'єднаних Націй, яка поробила б негайні „заходи" для мирного полагодження корейського конфлікту. Запропонована комісія мала б складатися з „безпосередньо заінтересованих в конфлікті сторін", отже представників Південної і Північної Кореї, та правдоподібно комуністичного Китаю й інших країн, які не беруть участи у війні в Кореї. З'єдинені Держави Америки та 15 інших членів Об'єднаних Націй, які беруть активну участь в обороні Південної Кореї перед комуністичною агресією не могли б бути членами тої комісії, хоч в совєтській резолюції того виразно не сказано. Крім того, в резолюції Вишинського залишено теж відкриті двері для включення до запропонованої ним нової комісії теж Совєтського Союзу та практично кожної країни, без уваги, чи вона є членом Об'єднаних Націй. Вишинський запропонував свою резолюцію у висліді своєї майже чотиригодинної промови і його пропозиції інтерпретується як чергове намагання перенести переговори в справі перемир'я в Кореї до Генеральної Асамблеї і в той спосіб затягнути туди контрабандою теж комуністичний Китай і представників комуністичної Кореї. Звертається увагу, що подібну окрему комісію для переговорів в справі Кореї — пропонував Вишинський вже на минулорічній сесії Генеральної Асамблеї і теж на цій сесії її повторювали деякі совєтські сателіти. Негайно після промови Вишинського, — державний секретар недвозначно відкинув його пропозицію, заявляючи, що в ній немає нічого такого, що вже не було тисячу разів сказане Вишинським або іншими совєтськими представниками. До тої резолюції поставились неґативно теж інші представники вільних країн. В своїй промові Вишинський повторював теж всі інші совєтські „великі брехні", включно із обвинуваченням аліянтів за використовування бактеріологічної зброї.

Аліянтське командування в Кореї воліло б закінчити війну перемогою

Сеул. — Американські кореспонденти в Кореї довідались від найвищих представників аліянтського командування, що воно воліло б закінчити війну в Кореї повною військовою перемогою. В їхньому переконанні таку перемогу можна б осягнути у відносно короткому часі, але з передумовою, що аліянтські війська були б скріплені кількістю 7-8 нових дивізій та якщо б публічна опінія була готова прийняти впродовж двох-трьох тижнів більші втрати в людях. Що більше, аліянтські команданти переконані, що війну в Кореї можна б закінчити переможно таки на північно-корейській території, навіть не доходячи до манджурського кордону на ріці Ялу. Якщо б аліянтське командування мало вільну руку для такого закінчення війни, тоді воно сконцентрованою авіяційною акцією насамперед перервало б всі получення між Північною Кореєю і Манджурією, бомбардуючи всі „протеговані бази" ворога в Манджурії. Коло 2,500 літаків, якими розпоряджає аліянтське далеко-східне командування, вистачили б на таку акцію, але 1,000 літаків більше приспішили б перемогу. Аліянтські команданти теж переконані, що на випадок такої акції для переможного закінчення війни в Кореї, отже й бомбардування манджурських баз, Совєтський Союз не приступив би до війни, не зважаючи на його договір з червоним Китаєм.

Йошіда створив новий проамериканський кабінет

Токіо. — Сімдесятчотирирічний прем'єр Шіґеру Йошіда проголосив склад нового кабінету, до якого входять сім давніх міністрів та 9 нових. Дванадцять членів цього нового кабінету — це члени консервативної Лібе ральної партії, що до неї належить прем'єр Йошіда, два міністри — це промисловці, один правник і один з малої партії Райокуфукай, що в парляменті йде постійно з лібералами. Найбільшою несподіванкою в новому кабінеті — це особа 55-річного Катсуа Оказакі, проти якого виступали в попередньому уряді за те, що невміло вів свій уряд та вплутав Японію до непотрібних непорозумінь з Англією, Філіпінами і Південною Кореєю. Оказакі займає пост міністра закордонних справ. Міністром фінансів назначив прем'єр Йошіда Гайята Ікеду, що вже давніше виступав проти інфляції японської валюти, йдучи за вказівками бувшого американського фінансового дорадника Джозефа М. Доджа, президента банку в Дітройті. Цей новий кабінет Йошіди вважають проамериканським.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК У ОН ПРОТИ СОВЄТІВ

Об'єднані Нації, Н. Й. — В Мандатній Колоніяльній Комісії ОН промовляв югославський представник Йосип Джерда. Він заявив, що Совєти гірше експлуатують підбиті країни, ніж це дістеться в найгіршій колонії, що нею опікуються ОН. „Чи може польський делеґат, або якийсь інший делеґат із його товаришів, переконати когонебудь із нас, що совєтські фахівці, дорадники і представники в Польщі, Чехії, Болгарії, Румунії, Альбанії або Угорщині дістають такі самі платні, як місцеві робітники, хоч ці останні мають більші кваліфікації? З власного досвіду знаю, що в Альбанії 1948 р. російські вчителі діставали чотири рази більшу платню від альбанських учителів, невраховуючи сюди ще додаткового винагородження в формі мешкань і харчів". Представники сателітських Білорусії і Латвії кілька разів перерívали югославському промовцеві, і предсідник комісії арґентінець Рудольфо Мунез із трудом домігся того, що Йосип Джерда закінчив свою промову словами, що в совєтських сателітських країнах „тубільці рідко коли мають нагоду зайняти вищу позицію", бо їх мають люди прислані Совєтами.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД ГОЛОСУВАННЯМ

Наш часопис не є ні демократичним, ні республіканським, ні соціялістичним в розумінні американських політичних партій. „Свобода" є органом У.Н.Союзу, а він має у своїх рядах членів різних політичних переконань. Проте загально відоме, що відділи Союзу, як і члени брали завжди активну участь також і в американській політиці, зокрема в час президентських виборів. Ми — „старі американці" — цікавились не тільки вибором президента та представників до Конґресу, але також тими, що їх вибираємо до леґіслатур, чи міських рад. Кваліфікації кандидатів ми обмірковували з боку інтересів Америки, зокрема приглядаючись їх відношенню до *етнічних груп, в тому і української групи*, як повноцінних складових частин американського суспільства. Для нас було головне, чи кандидат є дійсно поступовою людиною, знаючи з досвіду, що сама приналежність до партії, навіть тоді, коли партію вважаємо поступовою, ще не ґарантія поступовости кожного кандидата, якого вона виставляє. Бож в кожній з головних партій маємо впливових людей, яких можемо цілком сміло зараховувати до реакціонерів, як думати про те, як вони голосують в Конґресі у різних справах, чи як вони висловлюються у прилюдних виступах навіть в час виборчої кампанії. Особливо важливим було для нас останніми десятиліттями відношення кандидатів до комуністичної загрози та цього центру, звідки ця загроза походить, себто до Москви та її імперіялізму. А вже мабуть зайво додавати, що велику ролю в тому всьому відігравала — українська справа.

Так бувало давніше і так буде, назагал, і в дні 4 листопада. Цьогорічні вибори є одначе виїмкові не тільки щодо гостроти виборчої кампанії, але також і тому, що маємо **прилюдні заяви американців, які з діда-прадіда голосували на ту чи другу партію, а тепер голосують інакше.** Не диво, бож і виїмкове сьогодні положення в світі, в якому Злучені Держави стали в проводі боротьби з червоним тоталітаризмом і терором. До того зміняти свої погляди, чи свою партійну приналежність, не є в очах американців ніяким гріхом, а радше поступом, виявом свободи слова і думки, коли ті переміни повстають з ідейних та розумових мотивів. Американці не вірять в ніяку політичну непомильність особи чи партії, а їхня демократична система рахується з цею помилковістю осіб, партії й влади. Вони тільки мають глибоку віру в мудрість загалу, якщо цей загал має можливість бути про все точно поінформованим. Бо як загал навіть зробить помилку, він її скоро пізнає і направить.

Про ці речі не треба забувати, коли користуємось нашим правом і голосуємо. До виборчої урни не йдемо як якась череда овець, що їх веде якийсь пастух. Ми, американські українці, поділені в такий самий спосіб, як поділені й ті американці, що виводять свій рід від тих, що прибули на „Мейфлавер". Прецінь дехто з тих, що кандидують на найвищі становища, прилюдно признається, що в його родині батько голосував на кандидата одної партії, а мати на його противника. Подібне заповідають і тепер. Найголовніше, щоб до виборів ставитись сумлінно і обов'язково голосувати. Не прив'язуймо надто великої ваги до того всього, що лякає нас в час виборів „хаосом" і „катастрофою", а радше призадумаймось над тим, хто з кандидатів на президента чи на інші становища краще відповідає на питання, які нас печуть. На наш скромний погляд ні один з президентських кандидатів повної й ясної відповіді на це не дає, бо й дати не може, коли хоче бути чесним з собою. До того президент тісно зв'язаний з Конґресом, а ще навіть сьогодні ніхто не знає, хто матиме в ньому більшість та чи не зайде така евентуальність, що новий президент не матиме в ньому партійної більшости.

В неволі партії

В демократичній системі ніхто не є і не може бути проти того, щоб люди однакових переконань і поглядів гуртувалися та законним, демократичним способом здійснювали свої ідеали і здобували для них найбільше прихильників. Теперішня передвиборча кампанія та змагання американських партій дають клясичний приклад такої партійної демократії в дії. Але це перед виборами. Після них, кандидат, що перепаде у виборах, перший поспішить висловити свої ґратуляції і льояльність новому обранцеві народу, а у випадках національної загрози ті самі партії, що тепер у взаємній критиці „сухої нитки" на собі не залишають, виступають в найбільшій солідарності, відкладають до чергових виборів всі свої суперечності і непорозуміння, бо понад партіями і особами є нація і її добро та безпека.

З жалем приходиться ствердити, що нам, українцям, навіть в цій країні клясичної демократії, ще досить далеко до такого розуміння партій та їхньої ролі і призначення. Багато з нас все ще вважають партії за самоціль, замість вважати їх за те, чим вони є і повинні бути — засіб в змаганні до мети. Такі партійні одиниці поступають навпаки і дуже часто загально національні справи вважають засобом для своєї партійної мети. На це можна б навести багато прикладів з українського минулого, включно з відомою фразою, що коли „не буде такої України, як я хочу, то нехай не буде жадної". І хоч за всі ті партійні гріхи сьогодні гірко покутує український народ, і хоч ці партійні патріотизми засудили і народ і історія, проте вони все ще між нами покутують і проявляються. Деякі з наших громадян все ще є в неволі партій і ніяк з тої партійної неволі не можуть звільнитися навіть в таких випадках, де цього вимагало б добро їхньої партії. Признаємо, що ці випадки щораз рідші і щораз менші, але вони є і на них так довго треба звертати увагу, аж доки вони не зникнуть і аж доки наше національне життя, включно з партійним, як його складовою частиною, не буде унормоване на засадах чесної гри і чесних змагань до спільної великої мети.

Спонуку до цеї пригадки дали деякі легкі партійні нотки, що зазвучали дисонансом теж і на останній імпозантній українській маніфестації в Ню Йорку для вшанування 10-тих роковин УПА. Заклик до святкування цих роковин проголосив, як відомо Український Конґресовий Комітет. На тій підставі святкування мають всенародній характер, бо і такий характер має сама УПА, роковини якої вшановуються. Святкування було гідне і величаве. Визначні американські промовці видвигнули твердження в користь українських визвольних змагань та американської допомоги для них і ці їхні заклики відбилися широким відгомоном в американській пресі та публічній опінії. Це й було одне з головних завдань маніфестації. Теж і більшість українських промовців говорили по тій самій лінії. І хоч всі промовці вже на вступі підкреслювали всенародній характер УПА, проте деякі з них зараз таки в другому чи третьому реченні вважали за відповідне згадати й про партію. Те саме було і з резолюціями, щонайменше в їхній українській редакції та в частині, що відносилась до привітів. Звичайно, ввесь український народ і всі його поодинокі групи на Рідних Землях цілком заслуговують на те, щоб їх вітати з глибини наших сердець. Але це вже можна вважати нетактом, якщо на всенародній маніфестації, в привіті, окремо називається тільки одну політичну групу. Хтось міг би сказати, що інших груп там нема, але тоді тим більше не було б потреби окремо називати ту одну. Інше діло, якщо б маніфестацію влаштовувала тут тільки одна група. Тоді, очевидно, такий окремий привіт в резолюції був би в порядку. Але, коли до участи в маніфестації взивається громадян різних партійно-політичних переконань і коли цю маніфестацію влаштовується з ініціятиви і під протекторатом Українського Конґресового Комітету, тоді й резолюції повинні йти виключно по лінії одноголосно одобрених резолюцій Конґресу Американських Українців. Про це повинен подбати в будуччині теж і Український Конґресовий Комітет, тим більше, що подібні партійні нотки пробивались вже теж в інших подібних всенародних імпрезах та з боку теж інших груп.

Іван Кедрин

Наше Ґетто

На сходинах колишніх військовиків, що відбулися в Ню Йорку 18 жовтня ц. р. з ініціятиви б. вояків Української Дивізії, докладчик і ще дехто з його однодумців атакували теперішній статут Об'єднання б. Вояків-Українців в ЗДА, який встановляє персональне (фізичне) членство, як також відкидали право членів ОБВУ, колишніх вояків якоїсь одної військової формації, творити внутрі ОБВУ свої автономні клітини. Зате вони домагалися повної самостійности для різних окремих комбатантських організацій в ЗДА, об'єднаних лише спільною верхівкою, себто перетворення ОБВУ на союз організацій. Жаль тільки, що проєктодавці такої реформи ОБВУ не ввійшли в подробиці при практичному переведенні її в життя. Тепер ОБВУ складається з бувших членів таких військових формацій: 1) Армії УНР, 2) УГА, 3) Карпатська Січ, 4) б. австро-угорська армія, 5) польська і 6) червона. Внутрі ОБВУ існує вже автономна організація (7) Братство УСС. Коли додати до цього три організації, **які знаходяться покищо поза ОБВУ** (*б. члени УПА, Української Дивізії і Болбочанівці*), то це дає десять організацій. Але, коли поділити б. членів Дієвої Армії УНР і УГА на такі формації, як напр. Січові Стрільці, Запоріжці, Гайдамаки, три Корпуси УГА і т. д. то число „суверенних" організацій, получених тільки зфедерованою чи сконфедерованою верхівкою, було б уже двоциферне. Іншими словами — при послідовній і повній реалізації згаданого вище принципу ми дійшли б до повного абсурду, не до об'єднання і не до зорганізованого порядку, а до „суверенного хаосу" і безголов'я. Очевидно, в цій справі останній вирішний голос матиме найближчий Делеґатський З'їзд ОБВУ. Автор цих рядків буде палко пропонувати на Гол. Управі ОБВУ запросити представників всіх тих комбатантських організацій, що не належать ще до ОБВУ, на його Делеґатський З'їзд, щоб вони там познайомилися безпосередньо з поглядами і настроями маси членства, ставили й мотивували власні пропозиції та старалися перевести їх. Автор цих рядків не пропаґує в цій справі ніяких своїх окремішних персональних поглядів, тільки висловлює становище, що його займають одностайно, всі без винятку члени Гол. Управи ОБВУ, давні і нові іміґранти, б. члени згаданих вгорі шести рідних та чужих армій, визнавці найрізнородніших політичних ідеологій. Зате мусимо об'єктивно ствердити, що принцип „суверенних організацій" і нехіть давати „загнати себе в один колгосп" (кажучи словами одного з промовців на згаданих на вступі сходинах б. українських військовиків) святкує покищо все ще тріюмфи в українській громаді в ЗДА. З практичними такими вислідами, як пропоновані воляцькі: розпорошення існуючих сил аж до їхньої атомізації, дезорганізованість і щораз досконаліша хаотизація громадського життя.

Молодняцьких організацій є в ЗДА щось із пів тузіна чи не більше. Не станемо їх знову вичисляти, бо про це вже була не раз мова на сторінках „Свободи", а повторимо тільки незаперечну правду, що 1) добра їх половина це організаційні фікції, 2) невдача об'єднати їх спершу бодай федераційною верхівкою не є наслідком розбіжностей ідеологічних, в поглядах на духа і завдання молодняцької організації, ані технічних, в неможливості перевести впорядковане об'єднання, 3) нема найменшого сумніву, що таке получення бодай спільною активною верхівкою, що займалась би плянуванням і влаштовування деяких спільних виступів та імпрез, головно в культурницько-самоосвітній ділянці, принесло б величезні користі масі української молоді в ЗДА, тут уже народженій і новоприбулій. Н а й в а ж н і ш о ю діяльністю кожної з таких організацій є (чи повинно бути) влаштовування для членів дискусійних докладів (лекцій). З добором докладчиків ці організації мають поважні турботи. Деякі з них мають свої домівки недалеко Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, де буквально кожної п'ятниці впродовж цілого року, за винятком лише двох — літніх місяців, відбуваються доклади і дискусійні вечорі, що з них добра половина отож поверх 20 річно могла б зацікавити дорослу молодь. **М о г л и б и**, але не робить цього, і молодь на ці вечорі ЛМК не з'являється. Не з ідеологічних причин, бо ж членами ЛМКлюбу є люди різних поглядів і члени різних політичних організацій. Сама Управа ЛМКлюбу з найбільшою прихильністю вітала б присутність та навіть активну співпрацю нашої молоді. Чому її нема, чому майже кожна з отих молодняцьких організацій радо бачила б ті самі доклади, але **у с е б е**, у власній домівці, а не в сусідській, хоч для самої справи — користання із докладу — терен, домівка, не ґрають найменшої ролі?!

Чому те саме чи подібне діється на відтинку українського жіноцтва в ЗДА? Існують аж три жіночі громадські орґанізації. Чи вони поділені за ідеологічними принципами? Адже голови всіх цих трьох організацій брали активну участь в останньому Конґресі Українців і хоч може ділять їх політичні симпатії й антипатії, проте всі вони визнають також принцип 4-го Універсалу та льояльности до влади ЗДА. Дальші аномалії:

Гурток новоприбулих іміґрантів заходився поверх 2 роки тому зірвати з традицією партійницького поділу на европейські еміґрації та створити з членів бодай більшости тих партій плюс безпартійні одну спільну організацію з практичними цілями, пристосованими до нового терену. Ця спроба закінчилася невдачею, яку поглибило пізніше дальше різничкування, з точним копіюванням еміґрантсько-европейських відносин, на американському терені анахронічних, цілком непридатних і в життьовій практиці недоцільних, мертвих. Проте цей стан триває з „успіхом" далі, себто успішно вдержується розпорошення і так нечисленних активно-політичних сил і вдержування деяких навпів чи цілком фікцій, з повною фікцією „буйного" **у к р а ї н с ь к о г о** політичного життя в ЗДА, рахуючи за циферною статистикою існуючих організацій.

Існує в ЗДА уже чимало наших науковців, тут **н а р о д ж е н и х і н о в о п р и б у л и х**, включно з підготовлюваними молодими силами. Але тільки жменя може посвячувати себе цілістю науковій праці. Проте існують дві чи пак аж три наукові установи, заздрі за свою суверенність. Дві найбільші покликуються на світлі традиції своїх назв і на свою завітню ціль — плекати цю традицію та підготовляти тут той науковий дорібок, із котрим можна б вертатися до своїх установ в Україні. Але покищо в Україні взагалі нема ніодної „суверенної" наукової установи і кожна наукова книжка мусить появлятися із вступними похвалами для світлого сонечка, Йосипа Віссаріоновича, що дозволяє писати й друкувати по-українськи. І покищо українські науковці діють на тій американській землиці, яка має свої окремі та спеціяльні вимоги, однаковісінько під адресою всіх цих науковців, без уваги на те, в якій суверенній шуфляді вони знаходяться. Дозвольте грубо сумніватися, що дійсною причиною зберігання організаційної суверенности є чисті мотиви добра української справи.

Бо в сущій глибині мотивів всіх названих і неназваних організацій, які плекають принцип досконалої окремішности не є добро справи, а спільний їм гін до ґетта. Мати власну організацію, це значить засклеплюватися в своєму вузькому гурті, мати шумні титули керівників, театральщину окремих засідань і загальних зборів, протоколів, звідомлень про свою діяльність, маніфестаційного обношування своєї суверенної організаційної фірми. В ґетті перебуває більшість існуючих українських організацій, вариться там у власному сосі та з найбільшою нехіттю відкидає всякі суґестії вийти поза його межі.

В ґетто перебувало довгі часи все українське громадянство й українська політика. Коли почався вихід з того ґетта трохи поза межі держав давньої Габсбурзької чи Романівської династій?! Щойно на наших очах маємо виломи з отого ґетта, коли американські українці стараються входити в активне американське життя — політичне, наукове, мистецьке. В мешкальному ґетті далі найкраще почувають себе українські громадяни Ню Йорку чи Филаделфії з усією життьовою стопою та вуличними запахами й естетичними розкошами тамошніх ґеттових дільниць. Гін до ґетта є познакою почуття меншевартости, свідомого чи підсвідомого, але твердо все ще покутуючого в нашій духовості. І коли нині йдуть вже журливі міркування над українською духовістю та її сумними практичними проявами, то серед заходів змінити її на краще мусить бути й боротьба проти гону до ґетта, проти існування українського ґетта в усіх його ненормальних проявах, шкідливих для здобуття тієї єдиної і правдивої суверенности, що до неї всі ми мусимо змагати: суверенности нашого духа і політичної суверенности народу на його рідній землі.

Чому в нас не так як в інших

Минулого року в грудні місяці в американській пресі появився дуже вимовний комунікат Екзекутиви З'єднаного Жидівського Комітету Америки (United Jewish Appeal) про його діяльність. З цього комунікату ми довідались, що в 1951 р. цей Комітет зібрав серед американських жидів 85 мільйонів долярів. За час свого 13-тилітнього існування він зібрав по кінець 1950 р. загальну суму 805 мільйонів долярів. У ЗДА цей Комітет є найбільшою допомоговою організацією, що розвиває свою діяльність несення помочі потребуючим поза границями власного краю (себто ЗДА). Свою допомогу він зуживає для жидів, а 70 відсотків усіх зібраних грошей пішло таки до Ізраїля (давніше Палестини). У 1952 р. Комітет постановив зібрати 175 мільйонів долярів на допомогові цілі.

Порівняння цих збірок з нашими до Народного Фонду випаде дуже прикро для американських українців. Дехто може подумати, що в даному випадку порівняння невміле. Це тому, що жидів, мовляв, більше в Америці ніж у Ізраїлі, а далі ще й тому, що жиди значно, і то дуже значно багатші від українців. Це правда. Але правда і те, що вони платять на свої цілі солідарно і багато. Їхні бюджети йдуть річно в десятки і сотні мільйонів долярів. Українці в Америці є бідніші, але й їх річні бюджетові преліміпарі є смішно малі. До Народного Фонду передбачали річно 250 тисяч долярів. Народний Фонд існує вже третій рік. За перші два роки він не вспів виростти до суми 250 тисяч долярів. У третьому році мабуть виросте до 150 тисяч, хоч впливи до Народного Фонду поступають у цьому, третьому з черги році його існування, дуже поволі та незначно.

Цього року, по П'ятому Конґресі Американських Українців, здавалось би, повинні впливи до Народного Фонду значно збільшитись. Та ж на цьому Конґресі дійшло до широкої консолідації американських українців! Дійшло до узгіднення найрізнородніших важних проблем політичного характеру. Відповідно до того зложено й екзекутивні органи Українського Конґресового Комітету та збільшено поважно їх чисельність. При цьому в основу такої будови екзекутивних органів УКК лягла думка про заступство в них усіх ідеологічних українських національних груп в Америці. Але не зважаючи на те, досі впливи до Народного Фонду не збільшилися. Це мабуть тому, що ми завжди мали більше склонности до говорення, галасливих дискусій та неґативної критики, ніж до позитивної праці та жертвенности. Не виключене, що жертви під кінець ділового року значно збільшаться, але на це мало надії, коли пожертви далі впливатимуть у такій висоті, як досі.

Пишемо ці рядки не на те, щоби робити докори, але щоб дати змогу читачам поважно призадуматись над тим явищем та поробити з того відповідні практичні висновки. Ці висновки буде тим легше зробити, коли схочемо порівняти жидівську жертвенність на національні потреби із нашою.

В. М.

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(17)

Нетерплячка палить мені землю під ногами. Дарма, що мої клунки вже заладовані на багажнику, дарма, що в кишені маю вже квитки на переїзд, але мені все ще здається, що от-от зараз прийдуть і заберуть мене назад до школи. Тривожно розглядаюся на всі боки, чи не видно де поліцаїв. Видно, але вони йдуть своєю дорогою то в один, то в другий бік.

Ось, нарешті, ми в автобусі! Шофер пускає мотор в рух і сідає на своє місце. Ще кілька хвилин! Коли б скоріше! Коли б тільки автобус рушив з місця!.. Раптом з жахом бачу, як до автобусу простує спішною ходою поліціянт, та ще й з старшинськими відзнаками! Що робити? Чи послухатись його і вийти, чи счинити бучу і відмовитися?.. Уже підбираю зі свого скупого словацького лексикону потрібні в такому випадкові слова і вирази і чую, що мною починає трясти, немов у лихоманці.

Старшина тимчасом заходить до автобусу, вітається і простує якраз на сусідню зі мною лавку, де його чекає жінка з донечкою.

— Я думала, що ти спізнишся, — з докором каже жінка.

— Але не спізнився, — посміхається поліціянт і садить дівчинку собі на коліна.

Автобус рушає . . .

За кілька хвилин минаємо останні доми містечка і виринаємося в гірську долину.

Автобус мчить, м'яко і приємно стукаючи, дорога робить несподівані закрути, забігає кокетливо за виступи гір, а потім знову лагідно стелиться коло підніж. Кожному знайомі перші хвилини піднесення, що їх дає їзда, а ще їзда такими прекрасними околицями, на які багата гірська країна. Ліси, гори, припорошена білим пилом дорога, потічки, небо і сонце на кожному закруті укладаються в нові комбінації ніби одноманітних і рівночасно безконечно багатих у своїх відмінностях краєвидів то роз'яснених усмішками соняшного блиску, то замріяних в золототканих тінях лісу, то похмурих в загороджених від сонця проваллях.

Діти і я мовчки любуємося калейдоскопічним багатством образів так довго, аж поки несподівано поміж наші голови просовується з-заду шаршава мужеська рука з двома великими золотисто-червоними яблуками.

Оглядаюся назад і бачу за собою добродушно усміхненого і чепурно одягненого словака років за 50.

— Дайте дітям яблука, хай їдять, — каже словак.

Я дякую і передаю яблука донечкам.

Через якусь хвилину той самий словак перехиляється ближче і питає:

— Сте утеченка?

— Так.

— А куди їдете?

— В Каменяни.

— В Каменяни? О, то там уже є ваші люди. Я також з Каменян. Я маю столярський варстат, може знаєте?

Поволі зав'язується розмова. Власник столярського варстату, щоб було зручніше говорити, відступає своє місце коло вікна моїй старшій донечці, а сам сідає коло мене.

— Ви сте з Руска? — питає.

— Ні, я є з України.

— О, то все одно.

— Та, — кажу, — певно, що все одно. Це так, як би от Чехія і Словаччина.

Хоч гудіння мотору і стукіт вікон в автобусі глушили звуки наполовину, але на моє порівняння зареаґувало відразу кілька пасажирів.

— Чехя і словаки — то не все одно!..

— Це зовсім два різні народи!..

— Це образа, коли нас називають чехами, або чехословаками! — одночасно закукали мені на всі лади з усіх боків.

— Ну, — кажу, — то для українців також образа, коли їх називають „русами". Українців є 45 мільйонів, і вони колись мали свою власну державу. А, окрім того, між „русами" і українцями є далеко більша різниця, як між чехами і словаками.

Мій сусід трохи сконфужений.

— Ми в тому мало розуміємося, — каже перепрошуючим тоном.

— А так, так, — обертається поліцист, — і тепер є Українська Республіка, яка входить до Совєтського Союзу, як . . .

— Як ваші словацькі села до мадярської держави, — кінчаю я його речення, — або як тепер Чехи до німецького Райху . . .

— Чому так? — питає поліцист. — Адже ви маєте свій уряд!

— Маємо, але на провідних місцях нашого уряду сидять неукраїнці.

— Справді?!! — дивується старшина. — А чому ж то так?

— Та от так!.. Бо як би віддати уряд цілком в руки українців, то це скінчилось би тим, що Україна відділилась би від Росії.

— То, значить, ви не хочете союзу з Росію?

— Хто, я?

— Ну, і ви і всі інші?

— А ви хочете союзу з Чехами?

Поліцист не знає, що відповісти . . .

Мій сусід трохи мовчить, а потім питає.

— А що ви тепер будете робити?

— Будемо чекати на „руду армаду", а потім вернемося додому.

— То вам було добре дома?

— Дуже!..

Подорожні, як видно, хотять дізнатися більше про життя під большевиками і пускають в хід шиту білими нитками, нехитру дипломатію.

— А де ж ваш чоловік?

— Помер, — ухильно відповідаю я.

— А чим був ваш чоловік?

— П р о ф е с о ром високої школи.

— О!.. І вам добре жилося?

— Добре.

— А як ваш чоловік помер, то ви діставали пенсію?

— Я працювала також, — знову уминаю прямої відповіди.

— А що робили?

— Я є професорка гімназіяльна.

— О! То ви маєте свою хату дома, правда?

— Ні, у нас дуже рідко хто мав своі хати.

— Чому?

— Та тому, що на хату треба було дуже багато грошей, матеріял на будову у нас тяжко дістати, окрім того у нас рідко хто жив довго на одному місці, а мешкання звичайно давала та установа, де працювалося.

Моя відповідь не вдоволяла словаків і вимагала в кожному пункті роз'яснень: чому було тяжко дістати матеріял, чому люди міняли місце роботи і нарешті, чи дійсно для професора високої школи будова власного дому була такою тяжкою грошевою проблемою?

З огляду на те, що в автобусі сидить кілька чоловіків з червоними відзнаками, як також і на те, що пряме вияснення підсовєтського побуту для людей, вихованих в нормальних умовинах, залишилось би незрозумілим, я вдаюся до іншої тактики і пробую говорити правду, прикриваючи її для безпеки хвальбою і трафаретними виразами совєтської аґітки:

— Ви питаєте, скільки заробляв мій чоловік? Він заробляв багато, але, звичайно, не так, як ваші професори. Я не знаю, наприклад, чи директор вашої ревуцької „міщанки" говорив правду, чи кпив собі з мене, але він казав, що заробляв місячно аж на 40 пар „топанок"! Бійтеся Бога, сорок пар „топанок" на місяць!!! Що ж він з тими топанками робив?!! Мій чоловік заробляв лишень на три пари, а я — на півтори — і нам було досить!..

Словаки вирячують з дива очі:

— Як?!! Професор високої школи з платнею трьох пар черевиків на місяць?!! Неможливо! Та це ж жебрацька платня!..

(Продовження буде)

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові

Микола Галій

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РОСІЇ НА УКРАЇНІ

В СВІТЛІ ІСТОРИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ.

(4)

„А буря вже збиралась. І першим громом була телеграма військового міністра Керенського про заборону ним Другого Всеукраїнського Військового З'їзду, який скликав Український Військовий Генеральний Комітет. А другим ще грізнішим громом була друга телеграма про те, що Тимчасове Правительство рішуче одкинуло всі домагання Центральної Ради, передані урядові через делеґацію. **Це відмовне рішення в справі видання акту про автономію України приняло Тимчасове Правительство одноголосно,** було сказано в телеграмі".

Але Центральна Рада, не зважаючи на погрози Петрограду і те, що українська демократія, крім морального впливу, на Україні не мала ніякої військової сили, діяла так, як їй диктувала її національна честь і воля відродженої нації.

Другий Всеукраїнський Військовий З'їзд відбувся в присутності 2308 делеґатів з фронтів, представників 1,600-000 озброєного українського народу. І можна сказати, що той З'їзд був вирішальним моментом у відношенні України до Росії, пише Винниченко. Українська Центральна Рада опираючись на авторитет трьох з'їздів: Всеукраїнського Національного Конґресу, Всеукраїнського Селянського З'їзду і Другого Всеукраїнського Військового З'їзду проголосила Перший Універсал.

Про настрої присутнього на з'їзді народу після проголошення Універсалу, Винниченко оповідає:

„Те чуття, яке охопило з'їзд, було найкращим доказом, що це було іменно те слово, якого жадалося й яке висловлювало всю душу піднесеної нації. Грім радости, захвату й ентузіязму дійшов до екстази, до чуття побожности, до бажання молитися своїй радості, своїй екстазі. Весь театр з делеґатами, з публікою, з кореспондентами газет став на коліна й нечуваним, могутнім, потрясаючим душу хором заспівав великий „Заповіт". Засмажені, загартовані в боях, у крові, в стражданнях, обличчя кривились від солодкого болю надзвичайних пережиткань, від високої, ніколи не знаної радости. Деякі голосно ридали, многі витирали сльози, деякі сціплювали зуби, щоб не закричати в екстазі".

Натомість вся російська реакція в один голос з демократами вимагали від уряду негайного і рішучого виступу проти українства, галасуючи при цьому про: зраду, сепаратизм, про поміч німцям, про ніж у спину революції і т. д. Але уряд, проти якого большевики підняли були повстання, замість діяти, вислав до Києва трьох міністрів: Керенського, Терещенка і Церетеллі для переговорів з Ц. Радою. Вислідом переговорів представників обох урядів були два важливі документи: „Декларація Тимчасового Правительства" і „Другий Універсал" Ц. Ради.

Коли російська делеґація вернулася до Петрограду, большевицьке повстання було вже здавлене. Небаром після того прийшло до створення нового т. зв. коаліційного уряду, в якому А. Керенський обняв пост прем'єр міністра.

За той час Ц. Рада випрацювала і вислала для затвердження петроградського уряду „Статут Вищого Управління України", який визначав взаємовідносини між Ц. Радою, Генеральним Секретаріятом і Тимчасовим Правительством в Петрограді. Про прийняття делеґації, яка привезла Статут для обговорення і затвердження, Винниченко пише:

„Призначено спільне засідання, але не з урядом а з урядовим юрісконсультом п. Гальперном і бароном Нольде. Статут Центральної Ради, ухвалений навіть неукраїнцями, здавався їм просто смішним. Навіть обмірковувати його не хотіли, просто з посмішкою одпихнули в бік і сказали, що вони самі нам напишуть, що нам треба. Той сам Керенський, який разом з Церетеллі приїжджав до Києва й давав широкі обіцянки, тепер в Петрограді ввесь час утікав од делеґації, ні разу не принявши її".

А в той сам час, коли справа большевицького збройного виступу проти уряду ставала з кожним днем загрозливішою, російська демократія, не зважаючи на те, стягала до Києва нові, вірні Тимчасовому Правительству полки, щоб розправитись не лише з автономією, але і з українством взагалі.

Та коли ні вірні петроградському правительству полки, ні комендант київської округи, російський соціял-революціонер, Оберучев, якому трусилися губи й очі сіріли від ненависти, коли говорив про українців, не могли розправитись з українською стихією, демократичний мозок петроградських міністрів, придумав ще один плян, як найпростіше розв'язати українське питання. Плян був простий, хоч не оригінальний.

Викликати членів українського уряду до Петрограду ніби на переговори, арештувати їх і посадити в тюрму, а в Києві багнетами розігнати Центральну Раду.

Але і цей плян не вдався, бо коли члени української делеґації приїхали до Петрограду, вже не було кому їх арештувати. Большевики обстрілювали „Зимовий Палац", а міністри утікали, хто куди міг. Так неславно закінчила свій перший в історії Росії виступ російська демократія, що тривав не повних 9 місяців, а рівночасно закрила першу сторінку історії відносин демократичної Росії до українства і його змагань, на практиці.

На основі історичних документів, ми представили українському громадянству і тим, хто цікавиться національною проблемою на сході Европи, а головно національною політикою Росії на Україні, дві Росії на Україні, дві Росії: монархістичну і демократичну.

Таким чином, нічого не прибільшуючи і не додаючи, ми просто навели факти такими, якими вони були і назвали речі своїми іменами.

Щоби мати повну картину настави російського громадянства до українського питання, і взагалі до **визвольних змагань українського народу, залишається нам з'ясувати ще одно питання — відношення протибольшевицької російської еміґрації до найприродніших демократичних постулятів української політичної іміґрації, а в зв'язку з тим, ролі російської іміґрації у формуванні протибольшевицького фронту.**

Перечитуючи російську літературу й пресу різних угруповань і політичних ідеологій по цей і той бік залізної занавіси, ми рішучо і з повною свідомістю й відповідальністю повинні заявити, що вся російська суспільність від найкрайніших правих до найкрайніших лівих, в українському питанні і взагалі в питанні національної політики в Росії, стоїть на одних і тих самих позиціях то є, на позиціях — Єдиної Неділимої. Розв'язку національного питання згідно з думкою і домаганням поневолених Росією народів, російська іміґрація а пріорі відкидає. Всякі обіцянки про право українського народу на самовизначення проголошене представниками російської демократії на Українському Національному Конґресі в Києві 1917 р. і теперішня барабанна пропаґанда російської іміґрації про братерське відношення росіян до українців, вільну федерацію України з Росією, демократичний плебісцит і т. д., це таке саме віроломство і цинічна брехня як і „Декларація" Леніна про „Самоопределение вплоть до отделения", або „Конституція" Сталіна.

„Московське віроломство незабутнє аж досі", пише Г. Федотов. З жалем мусимо ствердити, що Федотов має рацію. Повторяємо — з жалем, бо коли б не було того віроломства, не було б того, що маємо сьогодні. **І це віроломство залишиться так довго незабутнім, поки самі росіяни його не позбавляться.** Покищо оце московське віроломство існує далі і є домінуючим атрибутом російської політичної думки і за залізною заслоною і всюди на іміґрації.

Нехай нам вибачить російська іміґрація за прикрі слова, але хіба не оце саме московське віроломство на протязі одної ночі створило націю „східняків"?

Хіба не це саме віроломство й до сьогодні намагається по російських редакційних кабінетах зформувати ще одну націю, „ґалічан"? А в протиукраїнській пропаґанді?

(Закінчення буде).

Ви ще не маєте найкращої книжечки для Ваших Діточок

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала М. ЮРКЕВИЧ.

Ціна — 30 центів.

Замовляйте в „Свободі"

"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕД ЖІНОЧОЮ ВИСТАВКОЮ В НЮ ЙОРКУ

Український Виставовий Жіночий Комітет повідомляє:

На Міжнародній Жіночій Виставці, в казармі 71 полку при Парк Евеню й 34 вул. Українська Секція виступить з такою загальною програмою:

Субота, 1 листопада год. 12:30 удень — відкриття української Виставки.

Вівторок, 4 листопада год. 12:30 удень — дитячий контест в якім українські діти беруть участь.

У четвер, 6 листопада відбудеться в нашому кіоску показ писання писанок.

Субота, 8 листопада, год. 12:30 удень — дитяча програма получена з забавою, в якій також наші діти беруть участь. Того самого дня буде виставлений стіл, накритий за Великодними звичаями.

На ту суботу, 8 листопада, Жіночий Вист. Комітет запрошує представниць і представників наших національних організацій відвідати наш буфет, який буде відкритий для шановних гостей від год. 9 вечора аж до кінця виставки.

Також в суботу 8 листопада відбудеться українська програма від год. 9:30 до 10:45. В програмі візьме участь і молодечий хор Метрополітальної округи. Програма представлятиме похід по Україні. З усіх частин нашої землі буде показана народна ноша й танці. Коментатором тої частини програми буде популярний п. Вільям Шуст. Українська програма закриє цілу цьогорічну Міжнародну Жіночу Виставу.

Як про відкриття вистави шведським інструментом званим „Алтайн горн" так про закриття цілої виставки українською програмою „Юкрайне ін травелоґ" Міжнародний Жіночий Виставовий Комітет повідомляє всі національності, які беруть участь, окремим письмом.

Експонати на виставці будуть: колекція п-ва Кочанів з Джоліет Іл., колекція Союзу Українок Америки, проф. Дам'яна Горняткевича і пані Горбачевської.

В часі виставки буде продаватись „журнал", в якім є статті про укр. мистецтво, ношу, писанки і все, що з нашою культурою зв'язане. В часі виставки від 1 до 8 листопада можна буде купити пам'ятки як рівнож різне печиво.

Перед виставкою, в четвер 30 жовтня, виступлять з рамени Виставового Комітету в телевізії наші бандуристи. Станція називається „Ненсі Крейґ Т. В. шов, ченел 7", год. 2:30 пополудні.

В загальній виставі бере участь понад сто п'ятдесят місцевих і національних жіночих організацій та понад п'ятдесят різних етнічних ґруп. Всі ті організації будуть мати свої кіоски з мистецькими і господарськими виробами. Всі ті кіоски можна оглядати щодня від 1 до 8 листопада. Докладне огляненння різних кіосків національних ґруп впевнить нас, що, й інші народи мають свою високу культуру, а в тім і мистецтво. Цьогорічна вистава має гасло: „Вумен фор Ворлд Френдшіп енд Ундерстендінґ".

Все наше громадянство запрошуємо на виставку. Рівнож просимо пам'ятати, що білети можна набути в наших крамницях: Сурма, Арка, Говерля та Еко в Ню Йорку. В Нюарку, — на Спрінґфілд евеню в Говерлі, в Базарі, Самопомочі та урядничок СУА. Особи, які хотіли б продавати свої мистецькі речі на виставці, зволять голоситися до домівки ЗУАДК, 11 Е. 7 вулиця в год. 5—8 вечір. Речі на продаж повинні бути мистецькі і, з огляду на місце, малі.

Д.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

Можна набути нову повість В. ЧАПЛЕНКА

„ПІВТОРА ЛЮДСЬКОГО"

Ціна 1 дол. 50 центів за примірник.
При замовленні більше як 10 примірників — 25% знижки.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Ще про станиславівські історії

Нещодавно в ч. з 3-го вересня, „Свобода" подала звіт з одного допису із Станиславова до московської „Літературної газети", де зображено порядки в тресті станиславівських ресторанів і партійної організації. Хоч ця справа не мала нічогісько спільного з літературою, вона знайшла своє місце в передовому органі совєтських літераторів (між членами редакції є там і „А. Корнейчук"). Виступ у такій газеті не міг лишитися без наслідків, і одне з чергових чисел тієї газети повідомляє про те, що бюро станиславівського міського комітету КП (б) України „обсудив" ту статтю і признав усі закиди слушними. В наслідку цього звільнено за „формалізм в роботі" директора І Василину і викинуто його з рядів партії, а заступникові директора Ф. Томашенкові, завідувачеві виробу М. Поґорєлову і директорові відділу кадрів І. Барсову видано гостру партійну нагану. Пошкодовану тов. Дунчевську прийнято назад до праці. Також згадане бюро постановило подбати, щоб покращала масово-політична робота в колективі працівників тресту їдалень. Про те, чи доручено видавати й кращі обіди — не згадано ні слова.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. а просвіта — це сила!

УКРАЇНЕЦЬ КАНДИДАТОМ НА КОРОНЕРА

Нюарк. — Теодор Литвин, років 29, член 372 відділу У.Н.Союзу, поставлений демократичним кандидатом на уряд коронера, завданням якого є розсліджувати випадки насильної чи наглої смерти. Кандидат, Теодор Литвин, є членом організації Українських Ветеранів, Української Централі в Нюарку та інших українських організацій, чи таких американських клюбів, як Лайонс. Він кандидує в повіті Ессекс, Ню Джерзі, а поставлений на листі кандидатів Демократичної партії, яку очолює Адлай Е. Стівенсон, кандидат на президента. Теодор Литвин є сином Мирона Литвина, відомого власника погребового заведення.

ФОТОАЛЬБОМ

„СПОГАД ПРО ВІТЧИЗНУ"

10 картин
ЦІНА 25 ЦНТ.
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

„ДИМ ВІЧНОСТИ"

Ця книжка хоче бути мостом між двома відокремленими половинами одного народу, вона хоче сполучити в собі живе, що є там і тут.

Замовляйте книгу лірики
Олекси Веретенченка
„ДИМ ВІЧНОСТИ"
Ціна — 1 дол.
Висилає книгарня:
"SVOBODA",
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ Н. Т. Ш.

В суботу 1 листопада ц. р. о год. 6 веч. відбудеться в приміщенні при 50 Чорч Ст. кімн. 252 в Ню Йорку наукове засідання Економічної Комісії НТШ. Проф. М. Величківський виголосить доповідь на тему: „Сільськогосподарська політика в Україні в перші часи після звільнення України від московсько-совєтської окупації". Доповідь загально доступна.

Різноманітні твори сучасних наших учених знайдете в новім виданні УВАН

Науковий Збірник т. I.

Ціна $2.00.—Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

ЗЛУЧЕНІ УКРАЇНСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ
Відділ Конґр. Комітету Америки в Честер, Па.,
Запрошує Українське Громадянство на

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

— що відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 2. ЛИСТОПАДА 1952 Р.

о год. 2:30 по полудні
в УКР. НАР. ДОМІ при 4-тій і Worth вулицях.
На вічу доповідатиме
ПРО СУЧАСНІ ЗАВДАННЯ І ПРАЦЮ УКР. КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
Волод. Душник, ред. і член Політичної Ради УКК.

Управа.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ І ПРОДАЄТЬСЯ
Ч. 1.

„ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ЗБІРНИК"

який видає Вільна Українська Академія Наук в ЗДА з метою дати громадянству образ теперішнього стану літератури, науки й мистецтва поза межами України.

Ціна $2.00.

Замовлення просимо надсилати на адресу:

"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

ГАРНИЙ ПОДАРУНОК
НА РІЗДВО І НОВИЙ РІК
вашим близьким та знайомим — це прекрасне видання творів Лесі Українки англійською мовою

"Spirit of Flame"

Замовляйте вже тепер в „Свободі".
Ціна в твердій оправі лише $5.00.
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

(Платне Політичне Огол.) (Платне Політичне Огол.)

ГОЛОСУЙТЕ НА ВСІХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КАНДИДАТІВ

THEODORE LYTWYN

Ряд „А" на машині до голосування

For President
ADLAI E. STEVENSON

For Vice President
JOHN J. SPARKMAN

For U.S. Senate
ARCHIBALD S. ALEXANDER

For Congress
PETER W. RODINO, Jr.
HUGH J. ADDONIZIO
MARTIN S. FOX

For Freeholder
VIVIEN GRIFFINGER
MARTIN J. LOFTUS
ROGER W. TUCKER

For Coroner
THEODORE LYTWYN

Paid for by Theodore Lytwyn Campaign Fund.

УВАГА! УВАГА!

Вже вийшли з друку Різдвяні поздоровлення у видавництві „Свобода"

Хочете зробити приємність своїм близьким і знайомим — замовляйте негайно!!

- Це найкращі картки, що виходили до цього часу. Зроблені вони на американський взірець спеціяльно для нас артистом-художником П. Холодним.
- До багато барвних малюнків додано в кожній картці на 4 та 5 сторінці відповідну колядку та сердечне поздоровлення.
- Кожна серія карток складається з 8 різних поздоровлень, кожне в окремій коперті.

Ціна одної картки з копертою $0.10.
Для книгарень і кольпортерів велика знижка.
СПІШІТЬ ЗАМОВЛЯТИ!
Замовлення надсилайте на адресу:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.
або на адресу:
G. TYSCHENKO,
164 East 127th Street, New York 35, N. Y.

УВАГА! — ФИЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ
та БРАТСТВО б. ВОЯКІВ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІВІЗІЇ У ФИЛАДЕЛФІЇ
для вшанування 34-ої річниці
ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ,
—: влаштовують :—
під патронатом філії Укр. Конґресового Комітету,

В СУБОТУ, 1. ЛИСТОПАДА 1952 Р.

у великій залі Т-ва Українських Горожан
при 849 Н. Френклин вул.

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР

на який запрошують всіх Українців Филаделфії та околиці.
В програмі беруть участь визначні артистичні сили та хори міста Филаделфії.
Промовлятиме д-р МИКОЛА ШЛЕМКЕВИЧ.
Початок точно о год. - - - - - - - - - 8 ввечорі.

НОВИНА! Кожна дитина з радістю прочитає або послухає нову книжку:

Юрій Сірий:
СВІТОВА МАНДРІВКА КРАПЛИНИ ВОДИ

про що розповідає сама краплина.
Книжка в коліровій окладинці та багатьма ілюстраціями художника П. Холодного.

ЦІНА $0.40

Замовлення надсилайте на адресу:
"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

(Політичне платне оголошення) (Політичне платне оголошення)

Чому ми втратили мир?
Чому ми знову воюємо?

З кінцем війни в 1945 р., Америка була наймогутнішою державою в історії. Ми були єдиною надією всіх вільних народів.

Впродовж коротких сьоми років, адміністрація Трумана змарнувала цю владу і престиж. Наш провід ганебно провалився.

Навіть перед тим Демократична „влада" таємно погодилась на російські пропозиції, а саме —

Уможливила большевицьке поневолення вільних народів у Східній Европі.
Відступила комуністам контролю над Східньою Німеччиною.
Допустила червоних озброїти північних корейців і довершити комуністичне завойовання Китаю.
Коротко кажучи — дозволила червоним керувати 18, колись непідлеглими народами, уярмити 600 мільйонів вільних людей, загарбати пів світа.
Ця плутана політика самостримування не дає ніякої надії свободолюбним, але підкореним народам за ЗАЛІЗНОЮ ЗАВІСОЮ.
Вона пестила комуністичних провідників й допустила на високі державні становища комуністичних зрадників, співпрацівників і симпатиків.
Із-за її недбалости та незарадности у поборюванні совєтського шпигунства, наші атомові секрети видано Росії.

Але через ці жахливі помилки адмінітрації Трумана не тільки втратили мир, але вони також втягнули нас у Корейську війну. Ця кривава і коштовна війна вже триває довше, ніж наша участь у І. світовій війні. Сьогодні з неясними виглядами на здобуття почесного миру, т. зв. „Труманова Закордонна Політика" вже коштує нас понад 120,000 втрат у боях і більйони з американського скарбу.

Ми рішуче повинні відкинути ці демократичні помилки. Ми рішуче мусимо припинити жертвування життям американців в Кореї. Ми мусимо рішуче відкинути непосильний податковий тягар національної оборони. І ми це можемо. Ми можемо вибрати

ДВАЙТА Д. АЙЗЕНГАВЕРА

Він ДОВІВ, що може дати правильне рішення в світових справах. Він мав справи з комуністами; він знає, як з ними обходитись. Всі народи поважають його організаційні здібності. Всі народи розуміють його виразне становище в боротьбі проти комунізму. Він присвятив себе звільненню уярмлених народів за Залізною Заслоною.

Тільки з Двайтом Айзенгавером як Президентом, ви можете бути ПЕВНІ, викинути комуністів з Федерального Уряду, ви можете бути ПЕВНІ, що звільнення від демократичного запроданства комунізмові, ви можете бути ПЕВНІ забезпечити добробут без війни, й привернути пошану для Америки.

ГОЛОСУЙТЕ ЗА АЙЗЕНГАВЕРА, ЯКЩО ВИ ГОЛОСУЄТЕ ЗА ДОБРОБУТ БЕЗ ВІЙНИ!

ГОЛОСУЙТЕ ЗА

EISENHOWER - NIXON - IVES

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ СТЕЙТОВОГО ВСЕ-АМЕРИКАНСЬКОГО РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

З Літературно - Мистецького Клюбу.

Дві прогульки, що їх влаштував Л. М. Клюб у рямках своєї літньої програми, мали краєзнавчий характер. Прогулька до водопадів Ніяґари дала нагоду тим, котрі ще не бачили цьою прекрасного закутка Америки і Канади, полюбуватись ним у рідному гурті, а друга, до Ґрінфілд Виледж і до Музею Форда, дозволила приглянутись важніщим етапом амер. життя, починаючи від епохи піонерів, та замітним подіям в оригінальному оформленні, зберігаючому в первісному стані частини історії і традиції ЗДА.

У прогульці до Гр. Виледж, що є частиною Інституту ім. Едісона, взяло участь 106 осіб і, не вважаючи на втому, всі вони витримали до кінця, з ранку до вечора. Вони оглянули славний на цілий світ заповідник з його близько 100 будинками, зокрема величавий Фордівський Музей з його декор.-мистецькою ґалерією, старими механічними варстатами і постійною виставою осягів у мех. промислі.

Велику прислугу віддав нашим прогульковцям голова Л.-М. Клюбу, п. М. Бажанський, як невідступний інформатор. Він працює в оселі-музею, отож знає його добре, до того простудіював з приводу прогульки багато друкованого матеріялу. Він у вступних заввагах підкреслив великий контраст між сучасним життям з його осягами в царині техніки і скромним та примітивним життям американських прабатьків. „Ви входите на 200 акрів типічного села з 19 стол. із фабричками того часу, домами, школами та крамницями і зможете уявити собі, як швидко зросла Америка".

З пошаною і цікавістю розглядали прогульковці доми і варстати з автентичною чи вірно зрепродукованою обстановкою. В них жили або працювали члени пром. династії Форда, Тома Едісон і його предки, президент Лінколн, славний композитор автор відомого словника Вебстера та багато інших. Поверх ½ мільйона американців і чужинців з цілого світу оглядає щорічно ці пам'ятки історії, цей величавий заповідник, на який горда вся Америка.

Осінньо-зимовий сезон знову повертає членів Л.-М. Клюбу до привітного приміщення в Інтернаціональному Інституті.

Перший вечір із наміченого циклю відбувся 21-го вересня ц. р. З'явилось на ньому 90 осіб, не вважаючи на те, що тепла погода манить ще до виїздів за місто. Між приявними не вперше було теж кілька осіб з кругу „Україніан Ґрадюейтед", що встигли вже стати приятелями Клюбу і чекали з нетерплячкою на його нову діяльність.

Вечір присвячений був гумористично-сатиричному жанрові в укр. підсовєтській літературі, а докладчиком був письменник Гриць Зозуля. „Сміх крізь сльози" та „вимушений сміх" — ось окреслення того специфічного для большевицької дійсности явища. Письменників, зокремя українців, що проявились у цьому жанрі, не минули репресії і вони мусіли потому „сміятись" так, як це треба було партії, або... не сміятись взагалі. Докладчик ілюстрував свої виводи уривками з творів Антоненка - Давидовича, Вухналя, Вишні й інших та нагадав сумні сторінки з їх власних біоґрафій. Весело схоплені, але по суті сумні в своїй понурости картини підсовєтського побуту, відтворив п. Зозуля, зачитуючи теж дві свої власні гуморески: „Рябі штани" і „Лист до батька Сталіна", повний їдко-сатиричних порівнань із того, як живеться людям у „найщасливішій" СССР і як у капіталістичній Америці.

Друга частина вечора дала змогу нашому громадянству зазнайомитись з новими осягами Гр. Китастого, як композитора. Артист І. Зайферт відспівав три його пісні в супроводі фортепіяну (проф. Пюрко), а саме: „Зустріч" до слів Ю. Буряківця, „Лебеді" до слів М. Ситника і „Любисток" до слів Ганни Черняк. Усі ці пісні були виконані вперше і викликали велике зацікавлеєння, а довготривалі оплески засвідчили про те, що вони дуже подобались слухачам. Гр. Китастий відомий був досі зі своїх композицій для бандури і для хорових ансамблів. У відтворених у Л.-М. Клюбі піснях проявився він уперше своїми вдатними спробами в музичній ділянці сольових пісень з фортепіяном, яка в нас не така то багата.

У запланованій на осінньо-зимовий сезон програмі Л.-М. Клюбу є неодно таке, що повинно замітно позначитись у культурному житті українського Дітройту. Маємо тут на думці передусім такі імпрези, як: 1) авторський вечір відомого композитора Антона Рудницького при співучасти його дружини, співачки Марії Сокіл, піяніста Аґі Ямбор і віолєнчиліста Фавсто Явстебес у залі Арт-Інститют 30-го листопада; 2) концерт української симфонічної музики у виконанні дітройтської оркестри „Симфонія" при співучасті піяніста Б. Максимовича (1 лютого 1953) і 3) концерт Зої Полевської (на весну). На найближчі вечорі намічний цикль української камерної творчости. М. і. виконаний буде досі зовсім невідомий квінтет Дмитра Бортнянського з 1787 р.

У вечорі, присвяченому творчости В. Стефаника, виступлять: М. Бажанський, проф. Розгін і арт. Кривуцька з театральною студією.

З докладів заплановано панищо: „Українська молодь і професура на київському університеті в рр. 1934-1941" — пані Гарасевич, на музичні теми — д-р В. Витвицький „Гром. і політичний рух українців на Зел. Клині в рр. 1917-22" — його учасник В. Несторович, — Мемуари — Васильченко. Запропоновано І. Світові, б. ред. „Манджурського Вістника" в Харбіні, котрий на початку зими переїзджатиме з Аляски до Ню Йорку, спинитись у Дітройті і дати доклад про евакуацію українців з Китаю на Формозу або про Аляску.

Цікаві і вдатні повинні бути зустрічі у Віндзорі, які Л. М. К. замряє зорганізувати двічі.

Окремий характер матимуть два вечорі, на яких приміненя найде теж анґлійська мова рядом з українською, щоб до тіснішої співпраці притягнути теж американську інтеліґенцію українського походження. Відповідно до того зложена буде програма вечорів.

Зі суто товариських імпрез згадаємо тут дві: Різдвяну кутю і вечорниці в залях Інтер. Інституту в часі карнавалу. На обі ці імпрези підготована буде теж літературно-музична програма.

Врешті йдуть заходи до реалізації думки про заснування паралельного Молодого згадка в „Свободі".

Управа Клюбу вірить, що Клюбу, про що вже була її вдасться виконати всю намічену і згодом ще доповнену роботу та дати великому вже гуртові приятелів Клюбу те, чого він прагне: культурну розвагу на вищому рівені Число членів Клюбу перейшло вже сотню. Цим здав він іспит на потребу його існування.

В. Несторович.

Ню Йорк, Н. Й.

З похорону на УКК.

На похороні св. п. Антона Кривульського, що народився на Збаражчині і помер у Ню Йорку на 58 році свого життя, зібрано на Народний Фонд Українського Конґресового Комітету $15.50.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

Жінки перевищують чоловіків при реєстрації

Ню Йорк.—Нюйорські жінки перший раз цього року перевищили кількість чоловіків при реєстрації до голосування в днях 6—11 жовтня, як це виказують цифри зібрані виборчою радою. З загального числа 3,515,997 зареєстрованих осіб 1,761,148 були жінки, а 1,754,849 були чоловіки. Дільниці, які виказують більше зареєстрованих жінок ніж чоловіків це Мангаттен і Квінс. При попередній реєстрації, тобто в 1948 р., одна дільниця не виказувала більшости жінок. Згаданого року було зареєстрованих 1,733,561 чоловіків і 1,-582,268 жінок, отже разом 3,315,839 виборців. При обчисленні цьогорічних реєстрантів, зараховані вже частинно й вояки, які прислали письменно зголошення до виборчої ради. Тому, що ще не наспіли всі реєстраційні зголошення від вояків, виборча рада стримується із оголошенням загального числа реєстрантів поточного року. — У цілому стейті Ню Йорк зареєструвалося цього року 7,-825, 456 виборців, отже на 780,782 більше ніж у 1948 р. Відсотково в місті Ню Йорк зросла реєстрація на 6%, а в решті стейту на 15% від попереднього реєстру.

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

—: зладив :—

ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕЙКО

Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.

— Ціна $2.00 —

Замовляйте у:

"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Увага! Ню Йорк і Околиця!

ЗВУКОВИЙ ФІЛЬМ

„ТАРАС БУЛЬБА"

з участю тисяч осіб, буде висвітлений У СТУДІЇ АВРАМЕНКА,

4 St. Mark's Place, New York 3, N. Y.
(E. 8th St., близько 3-ої Ave., білий дім)
Tel.: ALgonquin 4-7655

В СУБОТУ 1. ЛИСТОПАДА ц. р. о год. 8. ввечорі і НЕДІЛЮ, 2. ЛИСТОПАДА о год. 4—6. ввечорі. Другого сеансу не буде з причини Листопадового Свята, що влаштовує Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій.

Кожний свідомий Українець і Українка та наша молодь повинна цей фільм „ТАРАС БУЛЬБА" бачити і пригадати славні козацькі часи. — Проситься про численну участь.

Ціни знижені. Старші 75 центів, студенти 50 центів, діти 25 центів.

Управа Студії.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ! УКРАЇНСЬКІ ВЧИТЕЛІ!

Використайте час для навчання Ваших дітей української мови і письма на основі

НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО БУКВАРЯ-ЧИТАНКИ

МОВО РІДНА

Опрацьованого І. Корицьким
і рекомендованого д-ром К. Кисілевським.

„БУКВАР-ЧИТАНКА" на своїх 192 сторінках має: 1) Посібник для учнів англо-мовних шкіл, за яким діти, що знають основи анґлійського письма, легко можуть засвоїти українсяку абетку; 2) Буквар; 3) Читанку. В текстах біля 200 рисунків і ілюстрацій!

ПОДРІБНА ЦІНА $2.00.

Замовлення враз з належитістю слати до:

"SVOBODA", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! УВАГА!

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА КНИЖКА

Проф П. КОВАЛІВ

НАГОЛОС

В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ

Книжка призначена для шкіл, студентів, педагогів, письменників, поетів, промовців, проповідників, священнослужителів, дикторів, (спікерів), декляматорів, акторів, співаків і всіх, хто вивчає чи в розмові вживає рідної мови й бажає говорити по-літературному.

ЦІНА: $0.75

Наклад книжки обмежений, тому поспішайте вислати замовлення разом з належитістю на адресу:

"SVOBODA", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

FOR VOTERS' INFORMATION

The Plain Facts of a Vote "YES" For A Good Road

THE GARDEN STATE PARKWAY—NOVEMBER 4TH

What to look for

The Parkway Referendum—The First On Your Ballot—Looks Like This:

Public Questions
General Election
November 4, 1952

Public Questions To Be Voted Upon

STATE REFERENDUM
GARDEN STATE PARKWAY CONSTRUCTION, MAINTENANCE, OPERATION

Shall the act entitled "An act authorizing the creation of a liability of the State of New Jersey for the guaranty of bonds, not exceeding two hundred eighty-five million dollars ($285,000,-000.00) in principal amount, of the New Jersey Highway Authority issued in connection with the construction, maintenance, repair or operation of all or any part of the Garden State Parkway from Bergen and Passaic counties to Cape May or to finance costs thereof or notes issued therefor; providing the ways and means to perform and discharge such guaranty and pay the interest of the debt upon such guaranty and also to pay and discharge the principal thereof; and providing for the submission of this law to the people at a general election," be approved?

Approved April 14, 1952.

YES

NO

In plain words this means—

I am asked whether the State should use its credit so that the New Jersey Highway Authority can borrow money to build the Parkway at 2% or less, instead of 3% or more.

VOTE "YES" AND SAVE AT LEAST $80,000,000

Q. What More Does A "YES" Vote Mean to YOU?

A. When you vote "YES" for the Parkway referendum you assure yourself a good Parkway to ride on in two to three years instead of a much longer period up to 40 years. That means quicker relief from traffic congestion.

Q. What assurance do you have the Parkway will pay for itself without extra taxes?

A. Absolutely every assurance! The Parkway will pay for itself by tolls from only those who ride on it.

FOR TOP SAVINGS

Engineers who forecast the success of the New Jersey Turnpike say:

The Parkway will be self-supporting and will require no extra taxes if financed by 2% State-guaranteed bonds.

SO REMEMBER, YOUR VOTE "YES" ON THE PARKWAY REFERENDUM MEANS:

1. You get the entire Parkway built in two to three years.
2. You save $80,000,000 in finance costs alone.

VOTE 'YES' at the top of your ballot Nov. 4th

GARDEN STATE PARKWAY

(This advertisement paid for by the N. J. Highway Authority)

Книжечка під наголовком

А. ЛУЦЬКІВ

ПОРТРЕТ СТАЛІНА

(в українській і англійській мовах)

Ціна обох книжок 50 ¢;
Поодинокі книжечки по 25 ¢

Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
81-83 GRAND STREET

ЧИТАЙТЕ ВСІ!

Фантастичний роман

С. Любомирського

„Плем'я Вовків"

576 сторінок.

Ціна тільки $4.00

Роман розгортає перед нами картину боротьби незламаної УПА проти темних сил Кремля. Світ відважних підпільників та талановитих винахідників.

Замовляйте в Книгарні

"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

Увага! Елизабет, Н. Дж., і Околиця!

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ „СІЧ"
в Елизабет
—: влаштовує :—

ВЕЛИКУ ОСІННЮ ЗАБАВУ

— що відбудеться —

в суботу, 1. листопада 1952 р.

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
214 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

Початок год. 8. веч. Оркестра Б. ГІРНЯКА.
Добірний буфет. — Багато несподіванок.

Вступ $1.00

Увага! Ню Йорк і Околиця!

ТОВАРИСТВО СВЯТОГО ІМЕНИ
ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКВІ СВ. ЮРІЯ
в Ню Йорку
—: влаштовує :—

ПЕРШУ РІЧНУ

ЗАБАВУ

СУБОТА, 1. ЛИСТОПАДА 1952

о год. 9-ій увечорі.

в LENOX HALL
256 East 2nd Street, New York City.

Музика П. СНІГУРА "The Polka King".

НОВИНА НЮ ЙОРК И ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Сальонові Танки при Студії Авраменка.

В зв'язку з оголошенням вписів на осінній курс сальонових танків, Студія Василя Авраменка в Ню Йорку подає до відома всім, що їй вдалося запросити до співпраці ред. Л. ЛЕПКОГО, який вестиме провід цього курсу. Під його наглядом вчитимуть танків окремі фаховці—інструктори.

Перша лекція сальонових танків відбудеться в П'ЯТНИЦЮ, 31. ЖОВТНЯ, ц.р., о год. 7-ій ввечорі.

На Курс Сальонових Танків, приймаються молодь і старші віком, на Курс Українських Танків діти від 3-х років до 14 — і молодь та старші від 14 — до понад 50-літ.

ВПИСИ НА КУРСИ ТРИВАЮТЬ ДАЛІ.

Зголошуйтеся кожного дня у Студії Авраменка від год. 5-тої до год. 8-ої ввечорі.

Адреса:
4 Saint Marks Place, New York 3, N. Y.
(E. 8th Street, близько 3-ої Ave., білий дім)
Tel.: ALgonquin 4-7655.

Негайно запишіться самі і заохотьте других!

Управа Академії Танку Авраменка.

НОВЕ ВИДАННЯ ОПДЛ

УКРАЇНА, ЗЕМЛЯ МОЇХ БАТЬКІВ

Описова географія України Юрія Сірого.

Розкішне видання на крейдяному папері з художньою кольоровою окладинкою П. Холодного та 46 ілюстраціями.

Книжка корисна для молоді й дорослих!

Ціна $1.25.

Книжку можна набути в книгарні „Свободи":
"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ МАТІЯ САНДОРФА

повість

Ю. ВЕРНА

В ДВОХ ТОМАХ

ЦІНА $2.50

Замовлення слати до:

"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

ENGLISH LANGUAGE

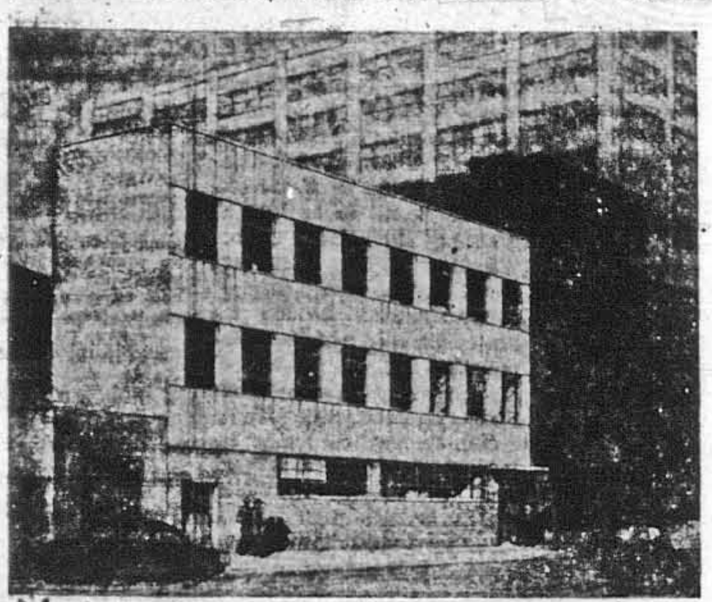
BOOKS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

History of Ukraine—Hrushevsky	$5.00
Story of Ukraine—Manning	3.75
Ivan Franko—Cundy	4.50
Ukrainian Literature—Manning	1.50
Taras Shevchenko, Poet of Ukraine—Manning	2.50
The Ukraine: A Submerged Nation—Chamberlin	1.75
Spirit of Ukraine—Snovyd	1.00
Twentieth Century Ukraine—Manning	3.50
Ukraine and Its People—Mirchuk	3.00
Ukrainian Resistance	3.00
Ukrainians in the United States—Halich	2.50
Ukrainian Revolution—Reshetar	5.00
Moses—Franko	0.50
Shevchenko and Women—Myshuha	0.50
Ukraine and American Democracy—Myshuha	0.50
Refugees are People—Dushnyk	0.50
Ukrainian National Movement — Shumeyko	0.35
Ivan Franko — Shumeyko	0.35

"SVOBODA" BOOK STORE

P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В АМЕРИЦІ

Довголітня праця над придбанням Дому Української Культури в Америці увінчалася успіхом!

В половині 1952 року закуплено в Нью Йорку триповерховий будинок положений при 302-304 Вест 13 вулиця за ціну 27 тисяч долярів.

В новонабутому будинку найдуть приміщення українські наукові установи.

В цьому будинку має міститися Центральна Українознавча Бібліотека, Національний Архів та науково-дослідні інститути.

Дім Української Культури допоможе розвинути на належну висоту українську науку.

Дім Української Культури дасть змогу інформувати вірно американців і весь культурний світ про українські справи.

Конгрес Американських Українців повитав повстання Дому Української Культури та віддав його окремою резолюцією під опіку українського громадянства в Америці.

ЗА ЯКІ ГРОШІ ЗАКУПЛЕНО ДІМ?

1) За гроші жертвувані українцями в Америці на цю ціль.

Бл. п. Семен Угорчак, перший член-основник Дому Української Культури

Громадянин Семен Угорчак з Бруклина жертвував в 1951 році 1,000 долярів, а в своїй останній волі записав на цю ціль ще дальших 5,000 долярів. Семен Угорчак став першим членом-основником цього дому.

Громадянин Яків Удич з Нью Йорку жертвував в 1952 році 1,000 дол. Він став другим членом-основником Дому Української Культури.

Др. Борис Филипчак з Толідо, Огайо, жертвував 200 долярів і деклярував дальших 300 долярів.

Яків Удич, другий член-основник Дому Української Культури

Др. Ярослав Макарушка з Нью Йорку, Теодор Чорній з Балтімор, Володимир Ярема з Нью Йорку, Михайло Муляр з Дітройту, др. Роман Осінчук з Нью Йорку, проф. др. Роман Смаль-Стоцький з Мілвокі жертвували по 100 долярів.

Всі вони стали членами-прихильниками Дому Української Культури.

Українське Запомогове Товариство в Савтпорт, Конн., надіслало суму 200 долярів для вшанування памяти погибших на війні своїх членів бл. п. Константина Гайди і бл. п. Івана Ваната.

Десятки дальших жертводавців зложили менші суми.

2) За гроші відраховані з Українського Народного Фонду на культурні цілі.

3) За гроші позичені на „мортґедж" в одному з наших обезпеченевих союзів.

КОЛИ НАСТУПИТЬ СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ?

Після відповідної перебудови дому й устаткування його у відповідності з його призначенням.

Якої суми треба на перебудову:

25 тисяч долярів.

Маємо надію зібрати цю суму серед жертвенного українського громадянства в Америці.

Шукаємо добродіїв, яким близькі справи української культури.

Шукаємо людей, що допоможуть нам у великому почині.

Комітет-Спонзорів Дому Української Культури звертається до Вас з великим проханням:

Станьте членом-основником Дому Української Культури, жертвуючи бодай 500 долярів.

Якщо Вам це неможливе, доповніть ряди членів-прихильників Дому Української Культури, жертвуючи бодай 100 долярів.

Якщо Вам трудно переслати такі квоти одноразово, можете це зробити у догідних для Вас ратах.

Якщо Вам трудно здобутися на більшу суму, будемо вдячні і за менші жертви.

Всі жертви будуть оголошені в пресі.

Жертви й листування прохаємо слати на адресу:

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, Inc., 50 Church St. S. 252, New York 7, N. Y.

Наукове Товариство ім. Шевченка є звільнене від податків (14. Nov., 1950. IT: PIER)

Всякі жертви надсилані на адресу Наукового Товариства ім. Шевченка можна відрахувати від доходу і тим самим зменшити свій доходовий податок.

КОМІТЕТ СПОНЗОРІВ ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В АМЕРИЦІ:

Проф. др. Лев Добрянський — Голова УККомітету Америки
о. Володимир Білинський — Предсідник „Провидіння"
Василь Шабатура — Предсідник У. Н. Помочі
Др. Роман Осінчук — Голова Укр. Лікарського Т-ва в Америці.
Дмитро Галичин — Предсідник У. Н. Союзу
Антін Батюк — Предсідник У. Р. Союзу
Яків Удич — член-основник Дому Української Культури
Інж. Петро Шох — Голова Т-ва Українських Інженерів в Америці

„Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби"

(Закінчення зі стор. 1-шої)

1. Загальне положення

Координаційний Центр творяться для організації активної боротьби, скерованої на ліквідацію антинародної комуністичної диктатури, себто боротьби, яка відкриває шлях до визволення народів, які замешкують територію сьогоднішнього СССР, та до встановлення на тій території демократичного ладу, який відповідав би бажанням тих народів.

Координаційний центр являється органом узгіднювання дій в боротьбі проти комуністичної диктатури. Він основується на широкій політичній базі: демократичні еміграції всіх народів, що замешкують територію Совєтського Союзу, повинні бути, по можности, заступлені в тому Центрі.

До участи в Координаційнім Центрі не допускається групи, які змагають до відновлення дореволюційного ладу та до встановлення такої чи іншої форми тоталітарної диктатури, як також тих, що ведуть пропаганду національної ненависти, або які відкидають принцип народного волевиявлення у вирішуванні національного питання.

2. Політична плятформа

Виходячи із проголошених Організацією Об'єднаних Націй принципів прав людини і громадянина, Координаційний центр кладе в основу своєї діяльности таку політичну плятформу:

1. Непримиренна боротьба з комуністичною диктатурою аж до її знищення.

2. Переведення принципу послідовного народоправства — в Росії проголошеного вперше Лютневою Революцією — як головчішої умови проти намагань відновити абсолютизм або закріпити диктатури в тому чи іншому виді.

3. Признання усім народам які замешкують територію Совєтського Союзу, безумовного права свобідно, на основі демократичного волевиявлення, визначити свою долю, як теж реальне забезпечення того права на самовизначення.

Примітка 1. — Демократичне волевиявлення кожна організація може вважати як волевиявлення, здійснене або шляхом плебісциту, або шляхом Національних Установчих Зборів, або через Всеросійські Установчі Збори.

Примітка 2. Признаючи, що в умовах незавершеної боротьби з совєтською владою свобідне демократичне волевиявлення неможливе, вважати, що таке може бути здійснене тільки після ліквідації совєтської влади.

Примітка 3. — Координаційний Центр є органом боротьби за волю народів, які замешкують Совєтський Союз, але не загальним об'єднанням еміграції. Російські організації, які входять в цей Центр, не вважають себе по суті зародком майбутнього російського уряду. В рівній мірі і національні організації не вважають себе по суті представниками національних державних творів.

Згідно з цим прийняття в склад Центру тих або нових організацій узалежнюється від признання ними вказаного вище принципу.

4. Признання всім громадянам, без різниці статі, національности і віроісповідання, всієї повноти політичних і громадянських прав.

5. Признання свободи совісти і права релігійного проповідування.

6. Ліквідація експлуатації людини людиною, партією або державою і підпорядкування державної політики інтересам свобідного розвитку людської індивідуальности та піднесення матеріяльного і культурного рівня життя народів.

7. Знищення системи терору і насильства. Знищення концентраційних таборів і всіх форм рабської примусової праці. Поворот на батьківщину репресованих і жертв масових депортацій.

8. Недопущення, після повалення диктатури, політики помсти.

9. Скасування колгоспів і системи примусових постачань. Передача землі на власність селянам. Признання їм права свобідного вибору землеволодіння і землекористування.

10. Визволення творчої діяльности і культурного життя країни від всіх форм державного примусу.

11. Ліквідація агресивної зовнішньої політики СССР і рішуча відмова признати акти тої агресії.

3. Організаційні основи

1. В структуру організаційної основи кладеться принцип рівности його російської і національних складових частин. (50% і 50%).

2. Рада Координаційного Центру складається з 60 осіб, з того: 20 осіб (одну третю) творять представники російських політичних організацій, 20 осіб (одну третю) творять представники національних організацій і 20 осіб (одну третю) творять персонально зголошувані представники громадськости, науки і культури, які погоджуються на політичну плятформу Координаційного Центру.

В дальших постановах статуту говориться про порядок вибору особистих представників (більшістю двох третіх голосів на зборах Ради), про порядок прийняття нових організацій і т. п. Статут передбачує теж створення Центрального Бюра, що буде виконавчим органом Центру, та плянуватиме і здійснювати революційну боротьбу поневолених Кремлем народів в світовому маштабі.

Статут підписали по трьох представників згаданих дев'ятьох організацій, між якими немає ані українців, ані білорусів.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 18-ти мільйонового майна організації!

Р. КІПЛІНГ

ОТ ТАК КАЗКИ!

Лише 75 центів коштує книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину.

Поспішіть замовляти в „Свободі"!

"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

В неділю, 2. листопада 1952, о год. 2:30 по пол.
— відбудуться —
на грищі Hunts Point Stadium
ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
УСК Ню Йорк — ПРАГА А. К.
за мистецтво Національної Ліґи
О год. 1-ій передматч юніорів обох дружин.
Доїзд: Lexington Ave. Express до 125 вул., пересісти на Pelham Bay Local до Hunts Point Road, звідти автобусом до кінця.
Вступ 75¢. Жінки і члени 50¢. Управа УСК-у.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.
Українська Православна Громада в Картерет
— обходить —
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 2. ЛИСТОПАДА 1952 Р.
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за душі поляглих Героїв-Борців у церкві Св. Вмч. Димитрія о год. 10. і 12.
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
в Авдиторії NATHAN HALE SCHOOL, Roosevelt & Hayward Avenue, о год. 7. вечора.

УВАГА! ШІКАГО И ОКОЛИЦЯ!
Старанням 22 Відділу Союзу Українок Америки в Шікаґо
: відбудуться :
29. ЛИСТОПАДА 1952 Р., о год. 7 і 9 увечорі.
Показ української народної ноші
та виставка
„Свят Вечір на Україні"
в приміщенні Museum of Science and Industry, 57th Street, South Chicago.
Вступ вільний. Проситься прибути численно.

НОТИ

З цих творів Книгарня „Свободи" має ще по кілька або кільканадцять примірників, тому хто скорше замовить, той зможе ще їх дістати.

НОТИ НА ФОРТЕПІЯН

1) **Дівча в сінях стояло.** 2) **Ой за гаєм, гаєм**, фортепіянові соля (дуже легкі), зібрн. М. Едельман .... $ .35
П. Ніщинський: **Закувала та сива зозуля**, фортеп. сольо .... $ .50
М. Лисенко: **Засвистали козаченьки**, марш з оперети „Чорноморці" .... $ .50
С. Монюшко: **Козак** („Стоїть явір над водою") фортеп. сольо $ .75
В. Заремба: **Сонце низенько, вечір близенько**, три мельодії української пісні. .... $ .75
Українські марші (ч. 20) зібрав Е. Турула .... $ .75

МУЗИЧНІ ТВОРИ

Українські пісні й думи на один голос в супроводі фортепіяна. Містить 14 різних українських пісень і дум різних композиторів, зібрав Е. Турула .... $ .70
Українські гимни. 13 різних гимнів на мужеський і мішаний хор в супроводі фортепіяна, зібрав Е. Турула .... $ .75
Я. Степовий: **Музика до творів О. Олеся.** 9 соль і 1 дует в супроводі фортепіяна $1.00
Музика до слів Ю. Федьковича та інших авторів різних композиторів на квартети, міш. хор і соля. 9 творів, зібрав Е. Турула .... $ .75
Музика до слів В. Пачовського різних композиторів на жіночий і мужеський хор в супроводі фортепіяна. 4 твори, зібрав Е. Турула .... $ .70
Музика до слів Б. Лепкого, Барвінського і Січинського, сольоспіви в супр. фортеп. Зібрав Е. Турула .... $ .70
Музика до слів І. Франка різних композиторів на міш. хор в супроводі фортепіяна. 8 творів, зібрав Е. Турула .... $ .75
Українські маршові пісні. для хору зіб. Е. Турула. 14 творів $ .75

Замовлення і належитість слати на адресу:

"SVOBODA"
81-83 Grand Street, P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

УВАГА! СТУДЕНТИ! УВАГА!
Управа Української Студентської Громади в Ню Йорку
повідомляє членство, що
ШИРШІ СХОДИНИ УСГ
— відбудуться —
2. XI. 52, о год. 2. по пол.
в Бетовен Гол — 210 Е. 5 Ст. Ню Йорк, Н. Й.
Буде доповідь проф. М. ШЛЕМКЕВИЧА та дискусія, інформації про стипендії, справа конференції голів УСГ, плян праці на листопад, організаційні справи й різне.
Управа УСГ Ню Йорк.

Увага! Вунсакет і Околиця! Увага!
Українська Православна Парафія св. Архстр. Михаїла з організаціями, які знаходяться при ній
: влаштовують :
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В НЕДІЛЮ, 2. ЛИСТОПАДА 1952 Р.
в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ — 74 Геррис Евеню.
Початок в 3. год. по пол. Вступ вільний.
Панахида за поляглих Борців України відправиться зараз по св. Службі Божій місцевим парохом. Співатиме панахиду Чоловічий Хор „Байдура". Точки програми виконають місцеві сили. — Збірка в часі Свята переведеться в користь Укр. Народних цілей.
Цим щиро запрошуємо всіх місцевих та позамісцевих Українців до участі в згаданому святі. Цим докажемо, що шануємо тих, які впали в бою, обороняючи свій Рідний Край.
Комітет Свята.

Увага! Алентавн, Па., й Околиця! Увага!
В НЕДІЛЮ, 2. ЛИСТОПАДА 1952 Р.
о год. 7. увечорі в парафіяльній залі
: відбудеться :
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ПАРАФІЇ ПР. ДІВИ МАРІЇ в АЛЕНТАВН, ПА.
ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО
В ПРОГРАМІ: Реферат, о. парох; Стрілецькі Пісні, Парафіяльний Хор під кер. Гр. Лозинського; Деклямації: п. Галина Левицька, Роза Ценка, Олег та Ігор Левицькі; Приречення — живий образ дітей. Вступ вільний. — По Співаній Службі Божій, в церкві о год. 11:30, буде відслужена Заупокійна Панахида при стрілецькій могилі з почесною вартою.
В місяці листопаді відбудуться ще: в неділю, 9-го — Веселе Представлення Амат. Гуртка Парафії, — в неділю, 23-го Заупокійна Панахида по Героях зпід Базару, год. 11:30. По полудні ЗАПУСТИ з народньою забавою.
Запрошують усіх до участи. о. Парох і Параф. Уряд.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ!
Українська Католицька Парохія у Вунсакет
: влаштовує :
ЛИСТОПАДОВИЙ КОНЦЕРТ
в неділю, 2. листопада 1952 р.
(SUNDAY. NOVEMBER 2, 1952)
в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ при BLACKSTONE STREET.
Початок о год. 3. по пол. Вступ: добровільні датки.
Запрошує Українське Громадянство до участи
Комітет.

ДОБРЕ ЧИТАННЯ ДЛЯ МОЛОДІ!
Пригодницька ілюстрована повість
В. Чапленка
„У НЕТРЯХ КОПЕТ-ДАГУ"
Ціна 50¢
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J., U.S.A.

НОВІ ВИДАННЯ:
„В ЙОГО ТІНІ" Нарис П. Сагайдачного **$0.75**
„КОБЗАР" Т. Шевченка (повне видання) в оправі **$3.00**
Замовлення враз з належитістю надсилати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

Подаємо до відома, що оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини огол.) пересилати разом з текстом.
Адм. „Свободи".

ЖИТТЯ І МИСЛІ
д-р М. ШЛЕМКЕВИЧ.
УКРАЇНСЬКА СИНТЕЗА ЧИ УКРАЇНСЬКА ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА
2-е видання 1949
Ціна: 60 центів.
Замовляти:
"SVOBODA", P.O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ
вже вийшли з друку
КОЛЯДИ і ЩЕДРІВКИ
в укладі Ігора Соневицького
на фортепіян
від найлегших для початковців до найтяжчих
Ціна $1.00
Замовлення слати до „Свободи":
83 Grand Stret, Jrsey City 3, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ!
Фірма П. СТАСЮК пригадує Шан. Публиці в Ню Йорку і околиці, що в своїй крамниці має різного рода сирі м'ясива й дріб, — все найкращої якости.
Кожного дня краємо свіжі биті вепри, з яких рівнож виробляємо у власній м'ясарні різні м'ясарські вироби як: Шинки, ковбаси краяні, мелені, краківські, та інші вудженини майже кожного дня.
Наші ціни помірковані, товар тільки першої якости, про що може кожний переконатись, а робітня наша що міститься в тім самім будинку, утримується згідно з санітарними вимогами. Кожний покупець може завжди про це особисто переконатись.
Існування фірми на тім самім місці майже 30 років, говорить само за себе.
Крамниця відчинена кожного дня, — точно до 6-ої год. вечора.
П. Стасюк
124
ПЕРША ЕВЕНЯ НЮ-ЙОРК, 3.
(МІЖ ВУЛИЦЯМИ 7-ою а 8-ою)

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В АФРИЦІ

УКРАЇНСЬКИЙ АРХЕОЛОГ НА МІЖНАРОДНЬОМУ КОНҐРЕСІ В АФРИЦІ

В другому Панафриканському Конгресі Праісторії, який відбувся в днях між 29 вересня і 4 жовтня ц. р., брав участь проф. Юрій Шумовський, як представник франц. Інституту Чорної Ріки Африки. Ю. Шумовський в останніх місяцях заклав і упорядкував музей у Бамако, Судан, і предмети, добуті в останніх експедиціях, які провадив він сам і в яких відкрив та опрацював понад 20 доісторичних осель.

В БРАЗИЛІЇ

„ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ"

У нас робиться холодно і надходить зима, а в Бразилії зачалася весна і 20 вересня в Курітібі відбувся „Весняний баль", що його злаштувала Центральна Управа жіночих організацій. „Панночок і пань просили прибути в весняних балевих сукнях з матеріялу „бангу". Що це таке, не знати.

В АРГЕНТІНІ

ІРА МАЛАНЮК В БУЕНОС АЙРЕСІ

Дня 5 вересня виступала в театрі „Колон" в опері Штравса „Сальомея" українська співачка Іра Маланюк, яка досі здобула собі славу своїми виступами в Вагнерівських операх у Байройті в Баварії, в Грацу і в Цюріху в Швайцарії.

БУДУЮТЬ „НАРОДНІЙ ДІМ" В БУЕНОС АЙРЕСІ

Центральне товариство „Просвіта" в Буенос Айресі започаткувало акцію збирання фондів на будову власного дому, що мав би коштувати 100,000 пезів.

В БЕЛЬГІЇ

РОЗГРОМ ЧОРНОЇ СОТНІ

Збори, скликані за російською ініціятивою, схвалюють протиросійські резолюції.

Російські імперіялісти в Бельгії після того, як минулого року з приїздом Даліна, дістали від українців „великого гарбуза", аж дотепер не відважувалися залицятися. Тепер знову „післали старостів". 14. 9. 1952 з ініціятиви СБОНР, СВОД і НТС були скликані широкі еміґрантські збори „Народів Росії". Мета з'єднати собі симпатії „молодих братів" доповіддю представника СБОНР в Бельгії п. Іванова „О национальном вопросе".

Уже в запитаннях можна було зорієнтуватися, що заля лише духом протесту. Із багатьох доречних питань п. Іванов ніяк не міг вив'язатися. В дискусії доповідач потерпів остаточно. Виявилося, що на залі в переважаючій більшості українці. Це мабуть немало заскочило організаторів цієї, як називали деякі дискутанти, „імпрези". Вже перший дискутант сказав, що доповідач „сьогодні взувся не в свої чоботи". Всі дискутанти, а їх було біля 20, говорили надзвичайно влучно, оперуючи історичними даними.

Треба було бачити катастрофальний стан президії і доповідача, що побиті морально, не знаходячи слів заперечення, змушені були провадити збори до кінця, підпорядковуючись волі більшости. Характеристичним було те, що в дискусії не взяв участи ні один з росіян. На залі групка росіян криком намагалася довести до замішання, але тверда спокійна постава українців повертала рівновагу і порядок. Люди різних політичних переконань, різних національностей, в голос протесту одностайний, з одними й тими ж вимогами, з однією й тією ж ідеєю: „Геть з московським імперіялізмом, хочемо самостійности і рівних прав серед вільних народів світу".

● РОЗШУКИ ●

Василь СОХОЦКИЙ з с. Угнів, пов. Перемишляни, **шукає своїх рідних і знайомих.** Хто би знав про моїх рідних та моїх односельчан, прошу повідомити: **Wasyl Sochockyj, 43 Cedar St., Amsterdam, N. Y.** Інші часописи прошу о передрук.

● REAL ESTATE ●

ГОТОВИЙ ДЛЯ ПЕРЕДАЧІ
Прекрасний двородинний дім, помешкання по 5 і 6 кімнат. Розкішні околиці Ґрінвилу. Гаряча вода. Оливне огрівання. У прекрасному стані. Поміркованi податки. $12,500.
Вигідна нерухомість. Шестиродинний мурований дім з паровим огріванням. У чудовому стані. Мешкання по 5 кімнат. Одне мешкання вже вільне для покупця. При Арлінґтон евеню. Річний дохід $3,360.
Власник перейме першу банкову позичку (first mortgage).
FRANK TANNER
660 Ocean Ave., Jersey City, N. J.
HE 3-5845.

● Професійні оголошення ●

Dr. S. CHERNOFF
223—2nd Ave. (cor. 14 St.) NYC
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. —
Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі.
Неділя від 11. до 1. по полудні.

ДР. М. МАЙЗЕЛЬ
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-ої Евеню і Union Sq.
Лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок — недуги нирок і сечового міхура, ніг та загальне ослаблення. Лічення застриками пеніциліни та інших лікарств. Аналіза крови, сечі і інших виділень. Аналіза крови для супружих дозволів.
Години: Щодня 10—1, 4—7; в неділю 11—1.
ЕҐЗАМІНАЦІЯ $3,—

Dr. Med. R. TYLBOR
404 E. 9th St. (коло 1. Ев.) NYC
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги Flouroscopy X-Ray, Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 попол. В неділі від 10-2 попол.

ДР. ДЕРУГА
З европейським дипломом.
Недуги міхура, шкіри, крови й недомагання тазових органів.
Нервовість, Ослаблення залоз, Катаральний стан,
Структура, Улькус (боляк).
ОГЛЯДИНИ И ВАДАННЯ КРОВИ $3.00.
У будні: 10—2 й 4—9 години.
128 EAST 86th STREET
Над зупинкою підземки Лексінґтон Евеню.
● Центральне положення, догідний доступ звідусіль.
● Окремі ждальні для жінок

О. Котанського
БАТЬКИ І ДІТИ
Драма з народного життя на 5 дій.
Ціна 25 ц.
Можна набути в книгарні „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

НОВА КНИЖКА
знаної письменниці
ДОКІЇ ГУМЕННОЇ
МАНА
Цікава повість з життя підсовєтської інтеліґенції!
ЦІНА $1.50
Замовляти в книгарні „Свободи" на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Америка вислала за океан майна вартістю сто більйонів

Вашингтон. — Уряд приготовляє „зелену книжку" грубістю пів цаля з виясненням ідей, якими керувався в минулому й теперішньому при висиланні допомоги для заморських країн. Книжка має служити для інформацій майбутнього президента, щоб міг зорієнтуватися в зобов'язаннях Америки до кінця скарбового року 1954 р. Автори книжки, що працюють в Аґенції Взаємної Безпеки, запевняють, що вона не дає якихбудь пропозицій майбутнім президентам, бо як Айзенгавер так і Стівенсон заявляють, що вони самостійні і можуть відкинути поради уступаючої адміністрації. Все ж таки для їжнього вжитку подані вістки, які країни і в якій кількості дістали з Америки допомогу чи то грішми, чи товарами, яких вартість від 1915 р., отже від першої світової війни нараховують на 100,000,000,000 долярів. Велика частина тих матеріялів пішла на підтримання аліянтів під час двох світових воєн. Крім того вивезено ще торговельні продукти до заморських країн, з яких прийшло до Америки далеко менше продуктів шляхом товарообміну. Це спонукало бельгійського економіста Моріса Масона написати, що американці завоюють світ економічно, бо вже мають у себе три четвертини світового золота, а щороку дають вісім більйонів товарової надвишки у вивозі своїх продуктів.

„Повітряне" видання Н.Й.Таймсу переноситься до Амстердаму

Ню Йорк. — У вчорашньому числі „Ню Йорк Таймсу" сповіщено, що його т. зв. „повітряне" видання, що досі друкувалось у Парижі, з першого листопада буде перенесене до Голяндії й друкуватиметься в одній з найбільших друкарень Амстердаму. Досі це видання, призначене для заокеанських країн, — друкувалось в Парижі, але умови друку догідніші в Амстердамі, який одночасно є великим міжнароднім літунським центром, звідки зручно розсилати часопис повітряним шляхом. Заокеанське видання „Н. И. Таймс"-у опрацьовується окремою редакцією в Н. Й., яка вибірає з нормального видання часопису усі статті та інформації цікаві для закордону, поминаючи справи чисто місцевого характеру. Таке число часопису має 10—12 сторінок нормального розміру у будні дні й виходить у побільшеному розмірі у неділі. Закордонне видання „Н. И. Таймсу", що тепер розповсюджено у біля восьмидесяти країнах, почало видаватись у грудні 1948 року й спочатку було друковано в Ню Йорку і пересилано літаками до Европи, звідки воно розсилалось далі. Коли ж запотребування на часопис усе зростало, то пересилання великого вантажу через океан виявилося недогідне, тому почали часопис друкувати в Парижі. Його редагують і складають в Н. И., де відливають з складу особливі форми (стереотипи), які щоденно пересилаються літаком в Париж, де ці форми відбиваються на папір. „Повітряне" видання для центральної і південної Америки та для Карібських островів друкувалося досі і далі друкуватиметься в Ню Йорку, звідки літаками розсилається просто на місця призначення.

Амбасадор до Мехіка заповідає зречення з становища

Ню Йорк. — Колишній посадник міста Ню Йорку, а тепер амбасадор до Мехіка, Вільям О'Двайер, виявив намір зректися свого становища негайно після Нового Року, як про це довідується Фредерік К. Отман, кореспондент щоденника „Ню Йорк Ворлд Телеграм енд Сан" від самого амбасадора. О'Двайер був предметом гострої критики деяких часописів, які закидали йому побирання передвиборчих хабарів для повновного вибору на посадника й тому всякі вісті про нього цікавлять нюйорчан. Отман твердить, що амбасадор після зречення з урядування залишиться якийсь час у Мехіко і стане дорадником бизнесових фірм, які мають зв'язки з американськими підприємцями. Давніше появилися були поголоски, що він зречеться американського громадянства, одначе він це заперечив. — О'Двайер приїхав до ЗДА з Ірляндії молодим юнаком, був палячем на кораблі на ріці Гудсоні, опісля став поліцаєм у Бруклині, пішов до школи, став адвокатом, потім його вибрали окружним прокуратором, а дальше й посадником найбільшого в світі міста — Ню Йорку. Серед безупинних закидів побирання О'Двайером дарів з підпільних джерел на вибори, президент Труман призначив його амбасадором до Мехіка два роки тому. Мабуть з уваги на зміну в Білому Домі амбасадор волить зректися ніж наразитися на нові закиди після зміни в Білому Домі.

Бразилійські діячі проти пакту оборони

Ріо де Жанейро. — Член республіканської бразилійської партії Геліо Кабаль, підтримуваний іншими членами нижньої палати, виступив на закритім засіданні економічної комісії з закликом про потребу включитися і Бразилії до руху інших південно-американських країн, що спрямований проти договору військової помочі з ЗДА. За думкою бразилійського політика, деякі пункти цього договору кривдять Бразилію, а тому він не може бути затверджений. П. Кабаль вказав, що Мехіко зірвавши переговори про договір весною цього року, досі не відновило їх. Сильна опозиція проти договору помічається, як він сповістив, в Арґентіні, Уруґваї, Колумбії, Еквадорі і Перу. Хоч уряди деяких держав прихилилися до договору безпеки, але вони тимсамим пішли всупереч бажанням громадськости. Погляди республіканського депутата збігаються, у критиці договору з ЗДА, з агітацією комуністів, які намагаються переконати населення, що, висуваючи проєкт такого договору, ЗДА намагаються підпорядкувати своїм інтересам Бразилію та вимогти висилку бразилійських військових відділів на корейський фронт.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

ВИМРІЯНИЙ ПОДАРУНОК!
Вимагайте у Вашій книгарні щедро ілюстровану пригодницьку повість
Докії Гуменної
ВЕЛИКЕ ЦАБЕ
що знайомить із мистецтвом прадавньої України. Понад 300 ілюстрацій, зразків трипільської культури. 160 стор.
Ціна $2.50
Книгарням знижка 30%.

НОВІ ВИДАННЯ УВАН
із серії „Назвознавство":
праці проф. Яр. Рудницького
1) Слово й назва „Україна" стор. 132 $1.50.
2) Канадійські місцеві назви українського походження, стор. 88 $1.00.
3) Назви Галичина й Волинь, стор. 32 $0.50.
Всі три випуски в оправі разом — $3.50.
Замовляти: Адміністрація „Свободи":
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ДІВЧИНА З ВІННИЦІ
ОПОВІДАННЯ:
Німецька окупація
Совєтська окупація
Початки УПА
Ціна 50 цнт
Замовляйте в
SVOBODA
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

ШЕВЧЕНКО
Річник І.
— видання —
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК В США
Ціна 50 центів.
Набувати в книгарні
"SVOBODA"
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

Ukrainian Cook Book
76 Traditional Recipes for TODAY'S LIVING
Price $1.50.
Get your copy from
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

JERSEY CITY H. N. S. DANCE TO AID NEW FUND DRIVE

The SS. Peter and Paul Ukrainian Holy Name Society, Sussex and Greene Streets, Jersey City, N. J. of which Rev. Joseph L. Shaloka is Spiritual Director, has completed plans for its 4th Annual Shadow Dance to be held on Saturday, November 1, 1952 in the New Victory Hall, 188 Grand Street, Jersey City.

Arrangements include the the facilities of 2 Halls on the premises and the services of the Oley Bros, plus the Radio Robins Recording Orchestras.

John Chayka and Walter Sakula, President and Vice-President respectively, with John Procyk Jr. from the Reception committee will greet the guests.

Mike Steblecki, Secretary, disclosed that over 30 organizations have been formally invited.

Proceeds from the affair will be shared for the new School and Hall Building Fund according to co-chairman Robert Pipchick and Peter J. Mackowski who are ably coordinating the various commitees for this worthy event.

Joseph Kashickey

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВИКЛСБЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 233 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 2. листопада, в салі парохіяльній, зараз по Службі Божій. Присутність всіх членів конечна. — Уряд Брат.

Посмертна Згадка

ПЕТРО ГРАБОВИНСЬКИЙ, член від. 147 УНСоюзу в Аллентавн, Па., помер 11. жовтня 1952 р., в 60. році життя. Покійний уродився в присілку Грабовно, пов. Рудки, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив в 1923 р. Полишив в смутку жену Анастазію, дочки Марію і Анну, синів Івана й Михайла, 5 внуків, та братів Теодора й Николу. Похорон відбувся 14. жовтня з похоронного заведення до укр. Прав. церкви при участи родини, знайомих та членів, похований на укр. Прав. цвинтарі на Fullerton, Pa.—В. И. П.

I. Федорак, секр.

18. жовтня упокоївся в Бозі в Канаді Товариш по Зброї

бл. п. МИРОН КАЧАЛА,

хорунжий І. Див. У.Н.А., учасник боїв під Бродами.

Похорон відбувся в Канаді 26. 10. 1952.

2. листопада 1952 р. о год. 12:40 в храмі св. Юра в Ню Йорку відбудеться ПАНАХИДА за спокій Його душі, на яку запрошує всіх Товаришів по Зброї

ТОВАРИСТВО „БРОДИ".

З глибоким сумом сповіщаю свояків, друзів і знайомих, що мій дорогий муж,

ВОЛОДИМИР ДЕМЧИШИН,

пастор Укр. Єванг. Реформованої Церкви, несподівано упокоївся на серцеву недугу дня 6. жовтня 1952 р., проживши 56. років. Похорон відбувся в Дітройті 11. жовтня ц.р.

Щиро дякую отсим шляхом усім друзям і знайомим, що в днях моєї скорботи співчували моєму горю.

Горем прибита дружина
МАРІЯ ДЕМЧИШИН.
1179 Hancock W. Detroit 1, Mich.

МАШИНКИ
Перероблені до ПИСАННЯ

англійські, ціна $25.00. Маємо також нові і перероблені українські машинки. Рахункові машини. Офісові прирядди. Потрібно аґентів.
ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6—7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: CHelsea 3-8086

Український ЮВЕЛІР
має на продаж всякого рода годинники, як мужеські так і жіночі. Можна дістати різнородні перстені, заручинові з брилянтами, шлюбні обручки. Столове срібло, а також Тризуб в дуже гарному виконанні для мужчин і жінок. 10 процент знижки на всі товари, хто купить тепер. Українці, пам'ятаємо, що тільки свій до свого! Голоситись на адресу:
JOHN SARCHYNSKY
2928 Poplar St., Phila. 30, Pa.
Tel. ST. 2-7602

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близь. 10th St.
NEW YORK CITY

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR-CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

З. БЕРЕЗОВСКІ
УКР. ПОГРЕБНИК
УПРАВИТЕЛЬ
BERRY FUNERAL HOME, Inc.
525 East 6th Street,
New York 9. N. Y.
Phone ALgonquin 4-5746
Дві нові в модернім колоніяльнім стилю каплиці.
Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці маєткового стану.
ІВАН БРОЩАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Заряджує погребами по ціні так низькій як $150
Обслуга чесна і найкраща

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
Dignified funerals as low as $150.
Tel.: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.
ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кревних і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країн.
ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST. (Near Ave. A.) NEW YORK 3, N. Y.

УВАГА! УВАГА!
У НАС ЗНАЙДЕТЕ НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
УКРАЇНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ
ПЛАТІВОК—РЕКОРДІВ
Пишіть, телефонуйте, або приходьте особисто по наш безплатний повний каталог українських і російських платівок, де зможете вибрати все бажане з-поміж понад 500 записів.
ARGEE MUSIC CORP.
121 Lexington Avenue (at 28th St.) New York 16, N. Y.
Lexington 2-4794
Відкрито щодня від 10. до 7. години. У неділі закрито.

УВАГА! CHICAGO (Шікаґо.)

Високоповажані Пані!
Не викидайте надаремно Ваші тяжкою працею зароблені гроші! Якщо Ви бажаєте купити найкращі в світі футра, які прикрашують Вашу особу, то прошу з довір'ям звертатись до мене. Я маю найкращі зв'язки у гуртовиками футряних виробів, які покажуть Вам футра найновіших фасонів з найкращих матеріялів по гуртовим цінам.
Таким чином Ви легко можете зекономити пару соток долярів. Дзвонити до мене по телефону: CAPITOL 7-3147 в такі дні: вівторок, середа, п'ятниця і субота від 6 до 8 увечорі.
W. LEIPCIG, 2325 N. Kedzie Ave., Chicago 47, Illinois.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР В ЗДА **РЕКОРДІВ**
HANUSEY MUSIC COMPANY
244 W. Girard Ave., Philadelphia, Pa.
Апарати для награвання плит. Електричні удогіднення.
В неділі відкрито до 2. по пол.

Вже приймаються вписи на позаочний
ПРАКТИЧНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ КУРС
з математичних предметів.
Виклади в укр. мові з англ. термінологією достосовані до американських потреб. Інформації дає:
Eng. K. CERKEWYCH, 350 Grove Street, Jersey City, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2943. В дорозі.

„Принеси один бунт линви, О'Рорке", радив Тарзан. „Ви будете потребувати її, щоб дістатися вниз поза муром".

„Коли ви всядете", повчав він, „лежіть ницьма. Тантор перевезе вас до зовнішнього муру".

„Унк, Танторе! Унк!" На команду Тарзана величезна бестія поволоклася в алею поміж огорожею і звернула в напрямку до входу до лужка.